Feljeton: Kornela Makuszyńskiego.

Opłata pocztowa opłacona ryczałtem.

Rok X. Zakopane, sobota 7 lutego 1931 r Nr. 6.

ZAKOPANE

Organ Związku Przyjaciół Zakopanego

Cena 50 groszy

Z LISTĄ GOŚCI

Przedpłata kwartalna 4 zł

St. Karpowicz i Syn
obecnie
Adolf Gaugusch
Najstarsza w Zakopanem
Restauracja
Śniadania — Obiady —
Podwieczorki — Kolacje
Codziennie w południe
Dancing Sportowy
Wieczorem codziennie
Bogaty program
atrakcyj artystycznych
Popularny zespół jazzowy S. Sinkowa
Ceny niskie
Telefon 329

Franciszek Trzaska
ul. T. Kościuszki Telefon 316
Restauracja
Cukiernia
Kawiarnia
Największa i najwytworniejsza
nowo dekorowana
Sala Dancingowa
Loże — efekty świetlne
Znakomita kuchnia
Wyborowe trunki
Codziennie od 5½ do 7½ popołudniu i od 10 wieczór koncerty pierwszorzędnej orkiestry i
DANCING
Wieczorem bogaty, o wysokim poziomie artystycznym
Program kabaretowy
Prosimy stoliki zamawiać wcześniej

„MORSKIE OKO"
Restauracja, cukiernia, kawiarnia
ul. Krupówki, Tel. 466.
Śniadania — Obiady — Kolacje
Największa w Zakopanem
CZYTELNIA.
Salon gier towarzyskich.
Lokal Klubu szachowego.
Codzienne popołudniowe i wieczorne na Złotej Sali
DANCINGI
PIERWSZORZĘDNE
ATRAKCJE
ARTYSTYCZNE
Znakomita orkiestra
Rendez vous świata literacko-artystycznego.

„BRISTOL"
(przy Bulwarze Słowackiego, nad potokiem Bystre)
Reprezentacyjny
luksusowy
Hotel - Pensjonat
Ceny przystępne
Restauracja
Kawiarnia
Od 20 grudnia, codziennie od g. 5—8 i od 10 wieczór
DANCINGI
NA SALI DANCINGOWEJ

W jakim celu?

W poprzednim numerze naszego pisma znajdą czytelnicy w „Kronice" krótką notatkę pod tytułem „Kontrpropaganda", w której wspomnieliśmy o „rzekomym komunikacie" województwa krakowskiego, dotyczącym stanu sanitarnego Zakopanego.

Krótka ta notatka jest wiele mówiąca.

Mówi ona o źle ujętem pojmowaniu obowiązków naszych władz w stosunku do Zakopanego, jako uzdrowiska, które powinno zasługiwać na wręcz odmienne traktowanie.

Zapewne, że obowiązkiem tych władz jest czuwanie nad naszą gospodarką samorządową, nad naszemi porządkami sanitarnemi, nad przestrzeganiem przepisów budowlanych, regulacyjnych, ogniowych i t. d., — ale uważamy, że sprawy wynikające z tego „opiekuńczego" stosunku powinny być załatwiane tylko między władzą nadzorującą, a władzą nadzorowi temu podlegającą w drodze urzędowej, a nie drogą publikacyj prasowych. Można sobie wyobrazić, co sobie pomyślą o stanie sanitarnym, o porządkach na ulicach i w domach, wszyscy ci, którzy bezkrytycznie czytają gazety i biorą wszystko dosłownie.

Zdajemy sobie dobrze sprawę z braków, jakie się u nas na tym polu spotyka, ale z drugiej strony, władze znające dobrze stan finansowy naszego uzdrowiska, wiedzą aż nadto dobrze, że te braki spowodowane są nie złą wolą, czy biernością władz, ale brakiem odpowiednich środków, zbyt szczupłym budżetem inwestycyjnym.

Kanalizacja... magiczne słowo, którem operują wszyscy, chcący bądź krytykować, bądź szkodzić Zakopanemu. Znamy cały szereg miast w Polsce i to nawet większych, które mimo znacznie lepszych warunków, w jakich gospodarują, kanalizacji tej dotychczas nie posiadają. Weźmy chociażby dla przykładu przeszło półmiljonowe i tak bogate miasto — Łódź — które dopiero w ostatnich latach do zakładania kanalizacji przystąpiło. Kanalizacja, którą nam wytyka ów komunikat, ma kosztować Zakopane pięć miljonów złotych. Skąd je wziąć i ewentualnie czem je spłacić, nikt nie pyta — a woła tylko, brak wam kanalizacji...

Tą drogą do niczego nie dojdziemy.

Był czas, że Zakopane jako stacja wysokogórska tępione było przez rząd zaborczy ze względu na różne Smokowce, Poprady i t. d., po stronie wówczas węgierskiej, oraz Semeringi i t. d. w „centralnej" „macierzy"... Dziś mimo zmienionych warunków, nic się w tem nie zmieniło, bo nieszczęsnemu Zakopanemu robi znów ktoś inny konkurencję — a nasze władze centralne z lekceważeniem patrząc w naszą stronę, zaledwie od czasu od czasu rzucą nam jakiś ochłap, który wystarcza zaledwie na tyle, aby „głodny nie umarł z głodu"...

Zaprawdę, że dziwnym jest ten stosunek naszych władz do jedynego w Polsce uzdrowiska wysokogórskiego. Weźmy dla przykładu chociażby stosunek tych władz do poczynań Komitetu Imprez Sportowych. Drugi już rok boryka się on z trudnościami wszelakiemi i do-

kazuje cudów — chciałby uczynić jeszcze więcej — cała Polska docenia jego wysiłki, docenia je również prasa nasza, która nie szczędzi słów pochwały dla tych wysiłków — tylko jeden jedyny Rząd nie chce tych wysiłków widzieć i poprzeć w należytej formie. Komitet Imprez Sportowych, mimo podań wystosowanych do różnych Ministerstw, nie otrzymał dotychczas znikąd ani grosza subwencji, chociaż cała jego praca zmierza z jednej strony w kierunku usprawnienia naszego społeczeństwa pod względem fizycznym, z drugiej niezwykle bogatym programem tych imprez propaguje Zakopane, jako jedną z najbardziej ruchliwych stacyj sportów zimowych i turystycznych — tymczasem Krynica — „urodzona w czepku" — otrzymuje na jeden tylko hokej ćwierć miljona złotych subwencji. Gdzie stosunek?

Zakopane natomiast otrzymuje w prezencie od tych władz pomoc w formie „komunikatów" o stanie sanitarnym.

Tymczasem wiemy dobrze i my tu, i ci goście, którzy mimo tej całej „propagandy" przybywają coraz liczniej, że Zakopane z roku na rok poprawia się pod każdym względem. Gdyby tak nie było, nie byłoby tych tłumów gości, którzy tak latem, jak i zimą, nas odwiedzają i po raz dziesiąty i setny tu powracają.

Nieszczęsny ów komunikat daje nam rady i wskazówki, co czynić mamy. Ależ my dobrze o tem wiemy, wiemy z pewnością lepiej, niż Wy Panowie tam w Warszawie, czy Krakowie... Ale wiemy również, że bez pieniędzy niczego więcej ponad to co robimy, zrobić nie możemy. Wydobyliśmy maximum z siebie, na jakie nas stać. Rada gminna obciążyła swych obywateli w poczuciu dobrze zrozumiałego obowiązku i interesu ciężarami, które już zaczynają przechodzić siły tutejszego obywatelstwa. Pracujemy jak konie — sam Makuszyński — który nas mimo miłości, a może właśnie przez tę miłość, jaką ma dla Zakopanego i nas — smagał biczem satyry przed kilku jeszcze laty — dziś myśli i pisze inaczej. Tak samo o nas myślą i mówią ludzie patrzący na naszą pracę, na nasze borykanie się, na nasze nalewanie z pustego w próżne, na nasze kręcenie biczów z piasku — cóż, tylko — nasze władze nie chcą, czy nie mogą tego zrozumieć. I to jest źle, bardzo źle.

Już parokrotnie na łamach naszego pisma dawaliśmy wyraz twierdzeniu, że Zakopane nie jest naszą wyłączną własnością, a stanowi majątek, skarb nieoceniony, całej Polski i że my jesteśmy tylko włodarzami tego majątku.

Cóż może jednak uczynić i najlepszy administrator majątku, jeżeli właściciel odnosić się będzie do własnych interesów z obojętnością i lekceważeniem, a nawet uprzedzeniem i będzie popełniał tego rodzaju lapsusy, jak ów komunikat w sprawie sanitarnej.

Najwyższy już czas, aby ten stosunek zmienił się.

Na odbytej niedawno konferencji poselskiej w Zakopanem w sprawie naszych potrzeb, padły słowa z ust panów posłów, że Rząd nie ma pieniędzy. Bajka — są sprawy i rzeczy tak ważne, że na załatwienie ich środki znaleźć się muszą. Zakopane jest czemś zupełnie wyjątkowem. Tak jak Gdynia nad morzem, tak Zakopane u stóp Tatr — słusznie powiedział w swem przemówieniu na owej konferencji nasz burmistrz — słusznem też będzie, gdy tak jak dla Gdyni znalazły się, tak dla Zakopanego znaleźć się muszą — pieniądze. Znaleźć się muszą i powinny tem bardziej, że Zakopane nie wymaga znów tak wiele, jak Gdynia.

A skoro już inaczej być nie może, skoro już i na dalsze lata mamy być pozostawieni sami sobie, to przynajmniej niech nam w pracy naszej nikt nie przeszkadza i nie wypisuje podobnych „propagandowych" komunikatów, jak ów nieszczęsny komunikat o — stosunkach sanitarnych — tem bardziej, że nie są one znów widocznie tak straszne, skoro ludzie przyjeżdżają tu po zdrowie i je tu odzyskują...

kw.

EDWARDA RAWICZÓWNA.

Za tyle głuchych dni....

Za tyle głuchych dni błąkania wpośród dróg
Coś musi być zapłatą —
Zabłyśnie w oczy me — słoneczny, złoty smug
Krótszy — niż górskie lato...

Wypijać będę wkrąg, to szczęście, co się śni
Głodnymi wciąż oczyma —
Za tyle pustych dni, za tyle białych dni
Dłuższych — niż górska zima...

Jan Witkiewicz - Koszczyc,
architekt.

W sprawie stylu zakopiańskiego.

W miesiącach wrześniu i październiku r. ub. toczyła się polemika na łamach czasopisma „Zakopane" w sprawie stylu zakopiańskiego pomiędzy p. inż. Hełm-Pirgo z jednej strony, a p. archit. Wesołowskim i prof. Pawlikowskim z drugiej. Dopiero teraz zapoznałem się z treścią tej polemiki i tem się tłomaczy, że tak późno podejmuję tę sprawę, która mojem zdaniem pozostała otwartą*).

Uważam za swój obowiązek zabrać głos przedewszystkiem jako polski architekt, następnie jako ten architekt, którego młodzieńcze lata przypadają na okres powstawania stylu zakopiańskiego, a lata studjów zawodowych zbiegają się z chwilą ostatecznego wykrystalizowania się stylu w r. 1904.

Miałem to szczęście, że już w dzieciństwie, z bardzo bliska widziałem tę wielką pracę twórczą, że słyszałem o niej entuzjastyczne rozmowy z ust najbliższego otoczenia, a przedewszystkiem z ust samego Stanisława Witkiewicza.

I tak, jak kraj lat dziecinnych jest nietylko najdroższy, ale i najbardziej zrozumiały, tak ta architektura prosta, logiczna, mądra, mocna, pierwotna, a jednak skończona, przemówiła najbardziej zrozumiale do dziecinnego, a później młodzieńczego umysłu i zdecydowała o wyborze zawodu.

Rozpoczynam w ten sposób swój artykuł polemiczny, by wyjaśnić pobudki, które skłoniły mnie, bezpośrednio nie związanego z Zakopanem, do zabrania głosu w sprawie, zdawałoby się obchodzącej tylko Zakopane.

Twierdzę stanowczo: **to nie jest sprawa tylko Zakopanego — to jest sprawa przedewszystkiem Podhala, a dalej całej Polski.**

Artykuł p. prof. Pawlikowskiego jako polemiczny, w gruncie rzeczy daje wyczerpującą odpowiedź p. inż. Hełm-Pirgo, a przytem pod względem wysokiej kultury i głębokiego ujęcia — jest wprost świetny, szczególnie dla ludzi, którzy ze sprawą stylu zakopiańskiego się już stykali i których to zagadnienie interesowało.

Pan kolega Wesołowski pisze z serca, jako ten, któremu jakby kwestjonują treść jego życia.

Żeby się do stylu zakopiańskiego przekonać, trzeba przeczytać uważnie wstęp, napisany przez Stanisława Witkiewicza do dwóch zeszytów wydawnictwa „Styl Zakopiański" z r. 1904 i 1911. Trzeba się sumiennie przyjrzeć wszystkim domom, które pod jego kierownictwem były wybudowane, oraz tym domkom, które w okolicy Zakopanego i dalej na Podhalu górale budują.

Ten, kto bez uprzedzenia, z poważnym namysłem dokona tej miłej pracy, ten zrozumie, że **styl zakopiański jest stylem naprawdę, że jest żywy, bo potrzebny tym masom, które go w swojem środowisku wciąż kultywują.**

Przechowała się chata góralska, w której wykrystalizowały się bezsprzecznie w formie najdoskonalszej wszystkie upodobania i zdobycze budowlane i artystyczne ludu polskiego. Chata została rozbudowana do rozmiarów i potrzeb domu ludzi zamożnych. Całe Podhale, łącząc chatę z domem zakopiańskim, stworzyło **typ pośredni domku,** odpowiadający wyższym potrzebom.

*) W chwili wysyłania niniejszego artykułu do druku otrzymałem dalszy ciąg polemiki, a mianowicie: 3-ci artykuł prof. Pawlikowskiego, 2-gi art. p. inż. Pirgo, 2-gi artyk. p. arch. Wesołowskiego i list-odezwę: „Dom nasz będzie naszym domem" — Związku Podhalan. Cały dalszy ciąg tej polemiki nie ma wpływu na treść mego artykułu. Drugiego artykułu p. inż. Pirgo, jako podyktowanego wyłącznie rozdrażnieniem i zaopatrzonego w bałamutne insynuacje co do pochodzenia stylu zakopiańskiego, nie biorę tu obecnie pod uwagę, bo nie o dyskusję z p. inż. Pirgo mi chodzi, a o postawienie sprawy stylu zakopiańskiego na właściwej płaszczyźnie. D. 31 I 1931.

KORNEL MAKUSZYŃSKI.

Po raz dwudziesty piąty.

(Przedruk dozwolony tylko za podaniem źródła.)

Bogu dziękować, po raz dwudziesty piąty zanotowały księgi klimatyczne przyjazd do Zakopanego jednego z najprzystojniejszych mężczyzn, jakich kiedykolwiek tu widziano. Gardzę fałszywą skromnością i oświadczam wprost, że to o mnie mowa. Dwadzieścia pięć razy zapytywała mnie uprzejmie karta meldunkowa: „W jakim celu pan przybył?" Odpowiadam zwykle, również uprzejmie: „Djabli wiedzą". Jest to bowiem dość dziwaczne pytanie. Człowieka, który przychodzi do księgarni, nikt nie pyta, czy mu przypadkiem nie potrzeba eleganckiej trumny, wiadomo bowiem, że przyszedł po książkę; tak też i ja nie po trumnę przyjeżdżam do Zakopanego, tylko po radość, radość tak błękitną, jak niebo ponad górami i taką czystą, jak śnieg, w który się Zakopane, jak w jasny otula kożuch. A gdybym żył jeszcze sto siedem lat, choćbym za łaskawem pozwoleniem księdza dziekana Tobolaka nawet cudów dokazywał, nie zdołałbym jeszcze odpłacić się Zakopanemu za to wszystko, co z jego mam rozrzutnej łaski. Kiedy jestem bardzo znużony, rwę do Zakopanego z kopyta, padamy sobie w ramiona, a z tego uścisku takie się we mnie prężą moce, że mógłbym, jako owe zwarjowane Tytany, przenieść Gewont na Gubałówkę. Kiedy mi jest smutno, jadę tu czemprędzej, bo jakaś rzewna radość rośnie tutaj, jak krokusy na śniegu. Kiedy zaś nadaremnie w promieniu stu kilometrów szukam uśmiechu, Zakopane woła mnie z oddali i już nazajutrz widzę tysiąc uśmiechów. Może to takie moje oszalałe szczęście (na psa urok!), ale w Zakopanem wszyscy się do mnie uśmiechają: i las i woda i katoliki i żydowie i kelner i taka kuzynka djabła, co sprzedaje Kurjerka i miss Podhale i miss Łysa Polana i taki jeden warjat, co wierszami gada i mulat Sam i Kataszek i ptaszek. Chodzę sobie po tem najdziwniejszem na świecie mieście, jak po rodzinnej ziemi i jest mi dobrze i jest mi szczęśliwie. Piję powietrze, jak wino i co gorsza, wino jak powietrze, czynię wrzask, jak pomylona na rozumie czajka, a miły pan Gaugusch na moje przybycie morduje wieprza, co z okrzykiem radości dla mnie umiera. Gdybym nie był najskromniejszym na świecie człowiekiem, przewróciłoby mi się w głowie i puszyłbym się, jak sam Karpowicz, co w swojem bobrowem futrze wygląda na Krupówkach, jak procesja w jednej osobie. Gdybym tak nie miłował znakomitego burmistrza, pana Winnickiego, jak go miłuję, groźnego miałby w mej osobie na tę godność konkurenta, chociaż — nawiasem powiedziawszy — wolałbym odrazu zwarjować, a nie tak na raty, jak to musi czynić burmistrz biednego Zakopanego, ten wieczysty Salomon, co wciąż usiłuje nalać z próżnego.

Tak sobie tedy przyjeżdżam dwa, a czasem trzy razy do roku i raduję się. Lekko podchowany kretyn może mnie zapytać, czem to się tak można radować w tem Zakopanem? Takiego trzeba zielonawym maliniakiem codziennie przez czas dłuższy uderzać po głowie, aby zmiękła. Radować się trzeba przedewszystkiem namiętną pasją tego miasteczka, które tłamsi, kto może, a ono żyje, coraz wspanialej i coraz bujniej. Wszystkim naszym wrogom pokażemy z godnością, dość symbolicznie w tym celu nazwany szczyt: Suchy Zadek. Bo i co nam kto zrobi? Pan Bóg, jak orzeł nad cudownemi górami lata i jednak w stronę naszą uśmiecha się błękitem, albo brylantami śniegu na nas sypie. A o resztę mniejsza. Ludzie naogół nie są źli, tylko czasem cokolwiek głupawi. Ten i ów czasem pyskuje, bo mu dali w restauracji zbyt słonego śledzia; ten i ów czasem bzdury o Zakopanem napisze, bo pan burmistrz nie wyszedł na dworzec witać go ze strażacką orkiestrą; ten i ów jakąś pakość Zakopanemu uczyni, bo mu sikająca Krynica dlaczegoś tam milsza, tak jak gdyby na szerokim polskim świecie nie było dość miejsca i na Zakopane i na Krynicę. Twardzi są jednak zakopiańscy ludzie i bardzo, bardzo wiele od lat kilku przybyło im rozsądku. Tem to radośniej przyznaję, bom srogie swego czasu toczył z nimi boje, dziś jednak z wielkim im się kłaniam szacunkiem, ciężkie bowiem mają życie, a jednak coraz częściej naśladują Europę. Wszyscy przeciw nim,

Tego ruchu nie można bagatelizować p. inżyniera Pirgo, mówiąc: „Witkiewicz — artysta dużej miary (ceremonjalny ukłon w stronę Witkiewicza) zbudował w tym stylu kilka ładnych większych willi drewnianych.“*)

Tego ruchu **nie ma się prawa ograniczać** do „oddziaływania na ogół górali, aby zachowali rodzinne formy budowania po wsiach“, jak chce tego p. inż. Pirgo.

Naturalnie, że to, co się buduje w centrum Zakopanego, jest wprost obrzydliwe. Przedewszystkiem jako niedołęstwo myśli architektonicznej, czy też niechlujności w myśleniu. Robi wrażenie, że działał tu jakiś wysiłek bezmyślności i przypadkowości. Szczególnie uwypukla się ta zbiorowa kastracja na tle cudów przyrody i pięknych zakopiańskich domów.

Ale tu muszę stwierdzić z radością: domów zakopiańskich jest sporo. Wszędzie dalej od centrum, a więc ku Strążyskom, Kościeliskom, ku Poroninowi. Wszędzie widzi się domki zakopiańskie starsze, zupełnie nowe i jeszcze w budowie. Za wyjątkiem niektórych przerabianych widocznie, cieszą one oko świetną proporcją, opanowaną kompozycją (nieskompilowaną przy inżynierskim rejsbrecie), logiką, celowością. Wszędzie można z łatwością zastosować kulturalne urządzenia, stosownie do wymagań i potrzeb. Dla ludzi z Podhala są te domki pod względem artystycznym wyrazem ich duszy. Dla ludzi z dolin, przyjeżdżających dla zdrowia lub odpoczynku, są tym odpoczynkiem, są radosne i świeże jak samo powietrze górskie. Kształtem i budową tak się zlewają z przyrodą górską, że wespół z dawną chatą, z fauną i florą miejscową dopełniają się nawzajem.

Jest w nich równowaga jak w samej przyrodzie i jak w rzetelnem dziele sztuki.

Ale nadjewszystko te domki góralskie żyją. Żyć będą naprzekór wszystkim ceprom, którzy pijąc z krynicy zdrowia fizycznego i duchowego, nie rozumieją, że pluć do źródła nie można.

Należy tych ceprów nauczyć. **Należy stworzyć atmosferę poszanowania dla kultury podhalańskiej i polskiej.** Nie może tu już wystarczyć istniejąca, najbardziej fachowa i ofiarna praca nad zebranemi i przechowanemi zabytkami kultury w Muzeum. Nie wystarczy zbudowanie „wzorowej wsi góralskiej“, jak chce na odczepne p. inż. Pirgo (choć zachowanie starych zagród i chat gdzieś na Gubałówce jako rezerwat jest bardzo wskazane i palące).

Należy otoczyć opieką i chlubić się wszystkiemi dotychczasowemi poczynaniami rozwoju odrębności rasowej wogóle, a szczególnie na terenie Podhala. Należy cały ten dorobek pokazywać i odpowiednio objaśniać wycieczkom krajoznawczym, a także cudzoziemcom.

Stosownie do tego celu domy i inne zabytki sztuki zakopiańskiej winny mieć drukowany, ilustrowany przewodnik.**)

Należy tę odrodzoną tradycję podeprzeć zdrową życzliwością i zdrową wiedzą w imię zdrowej idei regjonalizmu, która to idea i praca tak szerokie zaczyna zataczać kręgi.

Na publicznej ankiecie w listopadzie 1919 r., zwołanej z inicjatywy Ministerstwa Robót Publicznych i Ministerstwa Zdrowia, powiedział Dr. Mieczysław Orłowicz, st. ref. dla spraw turystyki: **„Do pracy dla Zakopanego potrzeba przedewszystkiem jednej rzeczy — umiłowania Zakopanego.“**

Ja dodam: potrzeba rzetelności w stosunku do samego miejsca i miejscowego góralskiego społeczeństwa.

Przyszedł swego czasu idealny zespół ludzi: Chałubiński, Matlakowski, Witkiewicz, Dębowscy, Pawlikowski. Oni **uszanowali** lud góralski i jego niepospolite wartości i bogactwa duchowe, wykonali **pracę wspólną** podniesienia tych wartości na wyższy szczebel.

Proszę mi wskazać w dziejach nowożytnych taki przykład, by ludzie z wyższą nabytą i zdobytą kulturą tworzyli wraz z analfabetami wspólną pracę o tak wysokim zwłaszcza poziomie?

To jest co innego, niż czerpać z motywów ludowych.

Powstanie stylu jest możliwe tylko jako wykwit zbiorowej twórczości w danym okresie.

Wobec powyższego powstania stylu zakopiańskiego, najzupełniej rozwiniętego, pozostanie na zawsze rewelacją, tembardziej, że pozornie zjawił się z próżni.

Dla ówczesnego pokolenia architektów polskich, głębiej myślących i czujących, którzy z ówczesnych (w dodatku obcych) uczelni wynosili znajomość i umiejętność posługiwania się konwencjonalnemi formami, którzy przyzwyczaili się do myśli, że wszelka twórczość w architekturze powstała i kończyła się na epokach stylów historycznych i że pozostawała jedynie poprawność i umiejętna kompilacja, **powstanie stylu zakopiańskiego oszałamiało i przypominało, że architektura jest najwyższą ze sztuk plastycznych, a architekt, że odzyska miano i wartości artysty.**

Pan inż. Pirgo w swem sumieniu fachowca niepotrzebnie się irytuje przeciw „uroszczeniom szerokiego ogółu do decydowania w sprawach stylu, jego istoty, wartości i możliwości, jakie przedstawia“ i powołuje się na ankietę z marca 1929 r., wyrażającą życzenia, aby w tej sprawie zabrały głos Ministerstwo Robót Publicznych i Departament Sztuki.

Otóż Ministerstwo Robót Publicznych uczyniło to już dawno, bo w r. 1919 na zwołanej przez siebie ankiecie w d. 22, 23, 24 listopada 1919 r. w oświadczeniu swego przedstawiciela p. inż. Romana Felińskiego, ówczesnego naczelnika Wydziału Regulacji Ministerstwa Robót Publicznych. Oświadczenie to brzmi dosłownie: „Plan regulacji winien względy utylitarne rozwiązać w sposób piękny i artystyczny. Połączenie piękna i użyteczności stworzenia organicznej całości z wymagań komunikacji, mieszkaniowych i higjenicznych: zadania inżyniera, geometry i higjenisty zespolić musi ręka architekta-artysty. **W tym względzie Zakopane jako kolebka nowych rodzimych poczynań artystycznych w sztuce naszej zasługuje na najwyższą uwagę i troskę. Zakopane jako kolebka stylu zakopiańskiego, którego idea bezsprzecznie odrodziła współczesną myśl architektoniczną, powinno zachować i w dalszym rozwoju swój lokalny rodzimy charakter budownictwa, a odpowiednie zastrzeżenia powinna mieścić ustawa budowlana.“** C. d. n.

*) Kazimierz Mokłowski w dziele „Sztuka ludowa w Polsce“ pisze o współczesnych domach drewnianych na str. 326: „Przykładem tego niech będą przepiękne wille w Zakopanem, projektowane przez Witkiewicza, z których najwspanialszym cudem jest i na długo jeszcze pozostanie dom „Pod Jedlami“ pp. Pawlikowskich na Kozińcu.

**) Nie mogę tu pominąć sprawy ołtarzy i witraży w stylu zakopiańskim w kościele parafjalnym, poruszonej w nr. 37 r. 1930 pisma „Zakopane“ w artykule „Doniosła sprawa“. Jest już pewna poprawa, bo kwiaty, niszczące ołtarze Matki Boskiej i św. Jana, zostały usunięte, ale pieczołowitej opieki nie widać i pozostały jeszcze owe lampki elektryczne, barbarzyńsko umieszczone dookoła figury Najśw. Marji Panny. Potrzeba zrozumieć, że dzieło sztuki, jako pochodzące z duszy, jest najgodniejszem uczczeniem Boga. Sprawa witraży jest niezrozumiała. Uszkodzenia naprawi odpowiedni zakład, a jak może artysta niszczyć dzieło innego artysty? To jest niepojęte!

KONIAKI — specjalność Jubileuszowy
WINKELHAUSEN

Zrzędzenia.

Miss...

Od czasu do czasu dowiadujemy się, że panna, ta i ta, tu lub tam — zostało to — „miss“ Zakopane, to „miss“ Podhale...

Co to komu szkodzi?!

Zapewne — ale wkońcu gotowo się namnożyć tych różnych „missek“ i „misseczek“ taka moc, że będzie ich cały legjon i że trzeba będzie z pomiędzy nich wybrać znów jakąś specjalną „miss – missek“.

Nie, naprawdę, taka zabawa w wybieranie na terenie Zakopanego przez różne poszczególne dancingi „miss“, zaczyna być naprawdę niewesoła. Dobrze jeszcze, jeżeli „sąd“ składać się będzie z ludzi, mających rzeczywiście dobry gust, a nie własny interes w wyborze tej a tej na „miss“ — ale co się stanie, jeżeli na takim konkursie albo sąd będzie przedajny, bo i to możliwe, albo na sali znajdzie się, dajmy na to, tylko jedna jedyna kobieta, a raczej panna, której trzeba będzie ze względów kurtuazyjnych przyznać ten tytuł, chociaż jej prawe oko patrzeć będzie w lewo, a lewe w... niebo, chociaż nos będzie miała krzywy i takież nóżki...

Cóż wtedy będzie?!...

Nie, naprawdę trzeba z tem raz skończyć. Jeżeli panom organizatorom zabawy, którymi są przeważnie, jak nam wiadomo, sami właściciele owych lokali, chcą już koniecznie urządzać u siebie na zabawach „konkursy“ piękności z tytułami „misseczek“, to niech nadają przynajmniej mniej uniwersalne tytuły, niech godności ewentualnych miss Zakopane, czy Podhale, pozostawią szerszemu areopagowi, a zadowolnią się skromniejszemi tytułami, w rodzaju — miss Krupówki, miss Bystre, miss Jaszczurówka, czy Chycówka...

Bo, weźmy z tego złego najgorsze, że rzeczywiście wybrana „misseczka“ nie będzie miała żadnych walorów piękności — to co wtedy sobie o nas świat pomyśli, gdy naszą „misseczkę“ jako królową piękności z tytułem i patentem na „miss Zakopane“ czy „Podhale“ zobaczy?

Uważamy, że uzurpowanie sobie praw przez szczupłe grona do nadawania tytułów o tak ogólnem znaczeniu, jak miss Zakopane, czy miss Podhale, jest najzupełniejszym nietaktem. Prawa nadawania tego bądź co bądź zaszczytnego tytułu należą do liczniejszego aeropagu, jak ten, który się przypadkowo w stanie podochoconym zbierze czy tu... czy tam... Zrzęda.

---

a mało kto z nimi. Podatki płacą srogie, a nikt nie chce niczego uczynić, aby tym zapracowanym nieszczęśnikom przedłużyć kilkumiesięczny sezon do całego roku, przez stworzenie jakichś na europejską skalę urządzeń, domów zdrojowych kasyn. teatru czy innej wspaniałości, aby ludzie przyjeżdżali i w marcu i w listopadzie. Patałachy różne myślą, że do Zakopanego można przyjeżdżać tylko w lecie i w zimie, a to jest prawie kłamstwo, bo takiej promiennej wiosny i takiej złocistej jesieni niema nigdzie w Polsce.

Doczekamy się jednak i tego. Tylko spokojnie. Bo dlaczego właściwie właściciel pensjonatu, czy kupiec zakopiański, ma mieć robotę przez cztery miesiące, a przez osiem ma zapytywać siebie, codziennie rano, czy się już powiesić, czy jeszcze poczekać na komornika? Nie widzę najmniejszej racji.

To też z wielkim rykiem radości patrzę, jak naród zakopiański pazurami drze granit swojego twardego żywota i nietylko żyje, ale sztuki magiczne wyprawia. Patrzcie! patrzcie! „Odrodzenie“ już pod dachem, wspaniały pomnik wspaniałej kobiety, pani Jelskiej i jeszcze kilku bożych opętańców, Bratniak monumentalny siadł u stóp Gubałówki, szkołę budują, ulice gotują szerokie, ratusz niedługo wyrośnie. I to wszystko zbudowała bieda z nędzą i żelazobeton uporu. Daj wam Boże zdrowie, dzielni ludzie! Patrzcie dalej! Tam, gdzie w lecie skakały polne koniki, albo pchły, tam skaczą dziś rasowe, cudowne konie; Giewont i Jamontt w jednym stoją domu. Zjawił się taki zwarjowany Litwin, furjat pracy i energji i ukręcił bicz z piasku, którym konie popędza, stworzywszy imprezę sportową tak wspaniałą, jakich niewiele jest w Europie. Świetni oficerowie uczynili najazd na Zakopane, aże się do nich śmieje słońce. Krynica podobno pomaga na brak dzieci, ja zaś myślę, że potężne ułany zakopiańskie z wyborniejszym mogą to uczynić skutkiem. My tu mamy swoje metody, zdawna wypróbowane.

Zimowy żywot Zakopanego jest w tej chwili zgoła świetny. Zawody konne są wprost bajką żywą i radosną; zawody narciarskie są cudem energji, zręczności i tężyzny. A ponad tem wszystkiem śliczność Zakopanego nie do opisania.

Anglicy, którzy tu są, po raz pierwszy w życiu dali się wytrącić z równowagi, tak są — oczarowani; są tu Niemcy, (po raz dziesiąty wracający) — oczarowani; Szwajcarowie — oczarowani; Duńczycy — toże oczarowani. O, najdrożsi Polacy! bądźmy też oczarowani. Przestańmy pyskować z byle powodu, przystrójmy w uśmiech ponure fizjognomje i cieszmy się, że możemy paść słońcu w ramiona i ucałować śnieg taki czysty, jak dziewczęce spojrzenie; radujmy się wielką radością, że mamy to biedne i najśliczniejsze na świecie Zakopane, jasne i promieniste. Wtedy z tą wielką radością w duszach, zaczniemy rozmyślać i radzić, jakby to uczynić, aby tu przywieźć nietylko tę Polskę, co się chce bawić, ale przedewszystkiem tę nędzę, co nigdy słońca nie widziała zbliska, tę rozpacz z zaułka, co by się tu uśmiechnęła po raz pierwszy w życiu, tę udrękę zapracowaną na świecie, co nie ma czasu na jeden oddech zbyteczny; jakby tu przyjąć i ugościć rachityczne dziecko i szwaczkę nieszczęśliwą i wygłodniałego studenta; jakby tu przygarnąć, napoić słodyczą powietrza i nakarmić chlebem słońca, wszystkich, wszystkich nieszczęśliwych.

Mój Boże! Może się to kiedyś stanie. Może Polska tak kiedyś ukocha to Zakopane i te Poroniny i Bukowiny, że z nich uczyni swój wielki słoneczny dom i uczyni z niego sanatorjum dla zgorzkniałej duszy.

Ofiarujmy przeto miłość Zakopanemu, urodzonemu z matki ziemi i z ojca — słońca. Niech każdy je w tysiącznej części tak ukocha, jak ja je ukochałem. To wystarczy, aby było szczęśliwe.

Mógłbym tak snuć obłąkańcze marzenia przez dwa dni i dwie noce, lecz czas kończyć, bo się śpieszę na wesele. Jasiek Fedro wydaje zamąż śliczną siostrzenicę, a ja z całym rodem jestem w przyjaźni...

—:-:—

DZIAŁ TATRZAŃSKI

Wierchy, tom ósmy. Mamy przed sobą ósmy rocznik „Wierchów", rocznika poświęconego górom i góralszczyźnie, organu Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego, wydawanego przez Zarząd Główny łącznie z Oddziałem Lwowskim, pod redakcją prof. Dr. Jana Gwalberta Pawlikowskiego i prof. Dr. Walerego Goetla, a poświęconego w tym roku Spiszowi i Orawie w dziesiątą rocznicę akcji plebiscytowej.

Nowy rocznik „Wierchów" przedstawia się jeszcze wspanialej, jak poprzednie. „Wierchy", jest to wydawnictwo, które każdy przyjaciel i miłośnik naszych gór z radością i niekłamanem zadowoleniem bierze do ręki. Forma zewnętrzna i treść pierwszorzędna składają się na całość wspaniałą, zapewniającą temu wydawnictwu stałe powodzenie.

Materjał zawarty w ostatnim roczniku „Wierchów" jest tak obfity i ciekawy, że trudno byłoby w jednem i krótkiem sprawozdaniu się z niem załatwić. Ograniczamy się więc narazie do podania treści, obiecując sobie w przyszłości jeszcze niejednokrotnie powrócić do tematów omawianych przez „Wierchy", z których cały szereg nadaje się na obszerniejsze streszczenie, jeżeli już nie na dosłowne powtórzenie.

W ósmym roczniku „Wierchów" znajdujemy następujące artykuły: Wład. Semkowicz — O Spisz, Orawę i Czadeckie; garść wspomnień i materjałów z lat 1919—1920. Walety Goetel: Dziesięciolecie przyłączenia i zagadnienie przyszłości Spisza i Orawy. Wojciech Brzega: Jako se Morcinek Tadzioków z Krzysiowym Symkiem o starzeckik ludziak i dawnyk casak ukwalowali. Marjusz Zaruski: O istocie alpinizmu. Stefan Kreutz: O tatrzańskim trzonie krystalicznym. Marja Sandoz: Z wrażeń alpejskich. Zofja Hołuh-Pancewiczowa: Z badań nad pasterstwem karpackiem i alpejskiem. Ferdynand Goetel: Wycieczka — jak się o niej pisze. Walety Goetel: Do Braci Turystów w Czechosłowacji. W bogatej Kronice znajdujemy prace: Walery Goetel: W walce o Parki Narodowe. Wład. Semkowicz: Akt zastawu XVI miast spiskich Polsce z r. 1412. Kazimierz Sosnowski: Schronisko na Pilsku i jego otwarcie. Wspomnienie o Walerym Eljaszu Radzikowskim. A. Zachemski: Władysław Orkan — wspomnienia pośmiertne, dalej wspomnienia pośmiertne o śp. Dr. Kazimierzu Dłuskim i Zefirze Ćwiklińskim, wreszcie — Badania Naukowe, Ochrona Przyrody, Turystyka, Regjonalizm Podhalański, Kronika zakopiańska, Piśmiennictwo, Rozmatiości, Z ostatniej chwili, oraz na samym końcu Sprawozdanie Zarządu Głównego P. T. T.

Obszerny tom 248 + LXXVIII stron jest bogato ilustrowany tak w tekście, jak i pięknemi zdjęciami na osobnych kartach.

Interesującem jest dla nas, poza całym szeregiem artykułów, w pierwszym rzędzie sprawozdanie Zarządu P. T. T. Działalność Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego znaną jest zapewne dostatecznie jego członkom, mniej jednak o tej działalności wiedzą inni, to jest cały ogół. Słusznem też będzie, gdy w następnych numerach na podstawie szczegółowego sprawozdania Zarządu Głównego poinformujemy o jego pracach ogół czytelników, tem więcej, że niestety u nas w Polsce zbyt mało ludzi do tego Towarzystwa należy. Narazie pozwalamy sobie przytoczyć dosłownie na podstawie „Wierchów" sprawozdanie z działalności Oddziału zakopiańskiego, który nas najbardziej interesuje.

Sprawozdanie z działalności Oddziału Zakopiańskiego P. T. T. Zarząd Oddziału Zakopiańskiego P. T. T. zabiega głównie o dokończenie budowy schroniska w Dolinie Pięciu Stawów Polskich. Po zwiezieniu całego materjału wybudowano w dolnej sali duży piec kaflowy, który jednak nie jest jeszcze w stanie ogrzać całej sali ze względu na niezaopatrzenie należyte podmurowania schroniska. Okazuje się koniecznem przeprowadzenie fugowania w murze fundamentalnym, przez który silny wicher przewiewa spodem do sali. Dalszą troską Zarządu jest uzupełnienie inwentarza w schronisku.

Dają się słyszeć głosy, że schronisko to buduje Oddział zbyt długo. O ile się weźmie pod uwagę trudności, z jakiemi należy walczyć przy tej budowie, to zwłoka w wykończeniu budowy jest zupełnie zrozumiałą. Cały materjał od najdrobniejszych części budowlanych do grubych belek i worków z cementem trzeba wywieść końmi szosą z Zakopanego do Roztoki na skład, skąd najętymi ludźmi wynieść pojedynczo drogą górzystą przez trudny do pokonania z ciężarem „próg pod Siklawą" na miejsce budowy schroniska. A przecież schronisko to nie, jest szałasem tylko budowlą składającą się z dużej sali sypialnej, kuchni, spiżarni, jadalni, sieni i werandy oszklonej, nadto na piętrze są cztery pokoje, poddasze na noclegi dla 14 osób. Schronisko to jest zbudowane z pierwszorzędnego materjału. Oddział Zakopiański na budowę tego schroniska czerpie fundusze tylko drogą subwencji, gdyż składki członkowskie nie są w stanie pokryć kosztów budowy. Odnosi się wrażenie, że czynniki krytykujące budowę schroniska nie znają warunków lokalnych, w jakich ta budowa się dokonywa i niejeden z krytyków schroniska tego własnemi oczami jeszcze nie oglądał. Krytyka taka zaś szkodzi wysiłkom Zarządu w uzyskaniu dalszych subwencyj na dokończenie budowy. Oddział posiada długu powstałego przy budowie 2254'50 zł w Fundacji Kórnickiej w Zakopanem.

Oddział Zakopiański, założony w r. 1925, działalnością swoją obejmuje całe Podhale, posiada około 400 członków zwyczajnych. W roku sprawozdawczym poniósł Oddział niepowetowaną stratę wskutek tragicznej śmierci swego pierwszego prezesa ś. p. dra Mieczysława Świerza, który Oddział założył i pracował w nim przez szereg lat z całem poświęceniem.

Skład obecnego Zarządu Oddziału następujący: prezes prof. Janusz Domaniewski, zastępca prezesa dyr. Tadeusz Malicki, sekretarz i skarbnik Ignacy Bujak, członkowie: dr. Józef Diehl, dr. Stanisław Wierzbicki, dyr. Józef Łukasiewicz, Rafał Malczewski, Tadeusz Zwoliński, Józef Oppenheim i Karol Stryjeński.

Oddział posiada swe biuro w Dworcu Tatrzańskim za zgodą Zarządu Głównego łącznie z biurem Zarządu Gł. Wysokość wkładki członkowskiej na rok 1930 ustalono na 4 zł plus należytość dla Centrali zł 8. W r. 1929 wpłacił Oddział Centrali tytułem należnej wkładki zł 3108. Subwencje otrzymał Oddział od Ministerstwa Robót Publicznych zł 3500, od Zarządu Gł. P. T. T. w Krakowie zł 3000, oraz od Zarządu Uzdrowiska Zakopane zł 2600. Wydatki administracyjne Oddziału wynosiły zł 640.

Sport w Zakopanem

Ogólnopolskie zimowe zawody konne. W niedzielę i poniedziałek — 1 i 2 lutego — odbywały się dalsze rozgrywki III-cich zimowych zawodów konnych, organizowanych przez Małopolski Klub Jazdy i Komitet Imprez Sportowych. Cudna, wyjątkowa pogoda w obydwa te dnie przyczyniła się niemało do powodzenia imprez tak pod względem sportowym, jak i widowiskowym. W drugim dniu, t. j. w poniedziałek zaszczycił nas swą obecnością Pan Minister Komunikacji Inż. Alfons Kühn, który przybył w poniedziałek rano do Zakopanego z Krynicy w towarzystwie małżonki, swego brata i prezesa krakowskiej dyrekcji kolejowej płk. A. Bobkowskiego. Pan Minister był na stadjonie dwukrotnie, raz od godziny 11 do 12-tej, poczem udał się na skocznię narciarską na Krokwi, by móc również i tej wspaniałej imprezie sportowej się przypatrzyć, a powtórnie od godziny 1 do 2-giej, w czasie wyścigów skjöringowych. Nasze zawody konne bardzo się mu spodobały, czemu wyraz dał w rozmowach z naszym prezesem, oraz p. burmistrzem Winnickim, twierdząc, że sport konny, a w szczególności skjöringi należą do najbardziej emocjonujących gałęzi sportu. W poniedziałek kierował zawodami osobiście prezes M. K. J., inspektor armji p. gen. dyw. Juljan Rómmel. W obydwa dnie trybuny i miejsca stojące były szczelnie zapełnione publicznością, co świadczy o stale wzrastającem zainteresowaniu się naszej publiczności zawodami konnemi i skjöringami.

W niedzielę rozpoczęto zawody konne, niedługo po godzinie 9-tej rano konkursem szybkości o nagrodę w wysokości 1.000 zł imienia Gremjum Właścicieli Hoteli, Pensjonatów i Restauracyj w Zakopanem, na 12 przeszkodach do 1 m 20 cm. Parcours, ustawiany przez znanego olimpijczyka p. por. Zgorzelskiego, był niezwykle urozmaicony i nosił wybitny charakter parcoursu myśliwskiego, przez pomysłowe ustawienie przeszkód i rozciągłość toru, na którym zawodnicy mogli rozwijać odpowiednią szybkość. Do konkursu tego na zgłoszonych 70 koni stanęło na starcie 60, z których 42 ukończyło parcours. W konkursie tym punkty karne na przeszkodach przeliczano na sekundy i liczono za każde rozwalenie przeszkody 10 sekund. W ostatecznej klasyfikacji uzyskano następującą kolejność: 1. por. Rojcewicz z 25 p. uł. na koniu Black Boy, czas 1 m 49 s., 2. por. Biliński Wojciech na koniu Majestat, czas 1 m 53 s., 3. kpt. Misiewski, 7 dak. na koniu Łucznik, czas 1 m 54.4 s., 4. por. Wiszniewski 24 pap., na koniu Poganka, czas 1 m. 54.5 s., 5. por. Nieczaj, 3 psk., na koniu Niedola, czas 1 m. 55.7 s., 6. por. Biliński Wojciech, 5 dak. na koniu Ludwik, czas 1 m. 56 s., siódmem i ósmem miejscem, oraz siódmą nagrodą podzielili się mający identyczny czas po 1 m. 57 s., por. Płodowski, 26 pap. na koniu Mongoło i por. Korzon, 3 psk, na koniu Orlik. Poza zwycięzcami płatnych miejsc otrzymali wstęgi następujący jeźdźcy: por. Bazylczuk, por. Krahelski, kpt. Szczepański, por. Wójcik, por. Tuski, por. Cisowski.

Do skjöringu III kategorji na dystansie około 1.600 metrów stanęło w trzech zajazdach 12-tu narciarzy. W pierwszym zajeździe na cztery konie do mety przyszły z narciarzami dwa, a to koń Betina, wł. K. O. P. z narc. Ochotnickim w czasie 1 m. 44 s., i klacz Halabarda, wł. por. Skowroński, z narc. Schindlerem, w drugim do mety doszedł z narciarzem tylko nasz „domorosły" Lopek, wł. Jana Chacy z narciarzem Edmundem Chycem w czasie nienajgorszym, bo 1 m. 59 s. W trzecim zajeździe wszystkie cztery konie pogubiły swych narciarzy, a dobiegnąwszy do paddocku wywołały zamieszanie, które mogło się skończyć tragicznie nawet.

W skjöringu II kategorji na dystansie około 2.000 metrów, podzielonym na dwa zajazdy, w pierwszym startowały konie Czalma, Zagończyk i Caraibe. Czalma pana Rogowskiego wyłamała przy paddocku, bieg ukończyły oba następne z narc. Łukaszczykiem i Schindlerem, w drugim zajeździe wszystkie konie bieg ukończyły, przez co skjöring ten uważać należy za jeden z najładniejszych, jakie dotychczas u nas widzieliśmy. Startowały Barcarolla por. Żwana z narc. Mietelskim, Georginia K. O. P. z narc. Ochotnickim, Order rtm. Turyczyna z narc. Chycem i Sanacja Grona ofic. 22 p. uł. z narc. Stopką. W ogólnej klasyfikacji ma czas 1. Zagończyk z narciarzem Łukaszczykiem, czas 2 m. 22 s., 2. Georginia K. O. P. z narc. Ochotnickim, czas 2 m. 23 s., 3. Barcarolla z narc. Mietelskim, czas 2 m. 28.3 s., 4. Caraibe, czas 2 m. 31.5 s., 5. Order, czas 2 m. 35 s.

Po skjöringach odbyła się dekoracja zwycięskich koni, której dokonał prezes Gremjum, p. dyr. Marjan Jamontt.

W poniedziałek rozpoczęto zawody, również bardzo wcześnie pierwszym w tegorocznych zawodach konkursem cięższym, bo o przeszkodach do 1 m 30 cm wysokości, przy 15-tu przeszkodach i ciężkim parcoursie. Był to konkurs Imienia Romana Ks. Sanguszki o nagrodę 2.500 zł i nagrodę honorową. Na zgłoszonych 81 koni, startowało 62 konie, z których zaledwie trzy przeszły parcours bez punktów karnych, co może być miernikiem trudności tego konkursu, jeżeli się uwzględni, że brali w nim udział bodaj najtęższi nasi jeźdźcy. W rezultacie do rozgrywki zakwalifikowano trzech jeźdźców, którzy mieli na 8 przeszkodach walczyć z sobą o trzy pierwsze nagrody. Byli to por. Stricker, 5 psk., na koniu Piorun (tak jeździec, jak i jego koń wykazują w tym roku bajeczną formę), dalej por. Kowalewski z 22 p. uł. na koniu Micado i por. Sokołowski, 1 p. szw. na koniu Pajac. W rozgrywce uzyskali oni kolejność jak wyżej, przyczem por. Stricker „zarobił" w tej walce 4 p. karne, por. Kowalewski 6, a por. Sokołowski 14. Nagrodami od 4 do 9 podzielili się w równych częściach jeźdźcy, którzy przeszli pierwszy parcours z 2 punktami karnemi, a to rtm. Królikiewicz, 1 p. szw. na koniu Dream, por. Kowalewski, 22 p. uł., na koniu Neapol, por. Dąbski Nerlich (dwukrotnie) na koniach Nero i Domino, por. Biliński Wojciech na koniu Lord i por. Nieczaj na koniu Ryś.

Podobnie jak w niedzielę, tak i w poniedziałek pierwszy skjöring nie udał się zbytnio, gdyż w pierwszym zajeździe tylko dwa, a w drugim żaden nie przeszedł tor z narciarzami. Do skjöringu tego imienia Firmy fotogr. Gevaerta, startowało w pierwszym zajeździe cztery, a w drugim pięć koni. Były to: Łoskol, Lopek, Jaszczur, Order, Arpad, Serenada, Radloch, Ryzykant i Parma. Wielką niespodzianką w tym skjöringu było zwycięstwo „naszego" Lopka z narciarzem Jarząbkiem, który nie dał się wyprzedzić Łoskotowi i prowadził cały wyścig, trzymając się bandy — jak ..... ogona i wygrywając go w czasie 1 m. 56 s.

Wspaniale wypadł skjöring-handicap o nagrodę 1.000 zł imienia Marsz. Pow. Jerzego Uznańskiego, do którego stanęło 11 koni w dwu zajazdach. W skjöringu tym konie były handicapowane długością konia z narciarzem i ustawione w następującym porządku: Pamiątka, Sanacja, Caraibe, Barcarolla, Matala, Geneza, Scarlett-Pimpernell, Iwonka, Georginia, Fantomas i Ryngielnaten. Do celownika doszły z narciarzami: Pamiątka, Caraibe, Matala, Iwonka, Georginia, Fantomas, uzyskując następującą kolejność czasów: 1. Pamiątka, wł. por. Rutkowskiego z narc. St. Kusiem w czasie 2 m. 20 s., 2. Matala, wł. p. Rogowski, z narc. Cukrem Franc. w czasie 2 m. 21.5 s., 3. Iwonka, wł. Grona Ofic. 22 p. uł. z narc. Łukaszczykiem w czasie 2 m. 24 s., 4. Caraibe, wł. 8 p. uł. z narc. Schindlerem, czas 2 m. 52.2 s., 5. Fantomas, wł. por. Bujalskiego z narc. Schindlerem w czasie 2 m. 27 s., 6. Georginia, wł. rtm. Karczewskiego z narc. Stopką w czasie 2 m. 27.6 s.

Odbył się wreszcie ski-skjöring dla pań o nagrodę ufundowaną przez p. Karszo-Siedlewskiego, do którego stanęły tak wysokiej klasy narciarki, jak pp. Loteczkowa, Bronisława Staszel Polankowa, Z. Stopkówna i inne. Do tegoż stanęło sześciu jeźdźców w dwu zajazdach, a to p. Rogowski na koniu Rawa z narciarką Polankową, rtm. Karczewski na koniu Roguza z narc. p. Loteczkową, por. Sierakowski na koniu Radość z p. Burnatówną, por. Kociejowski na koniu Betina z p. Stopkówną, por. Żwan na koniu Półksiężyc z p. Staszewską i por. Kowalewski na koniu Parma z p. Sulejówną. W rezultacie pierwsze miejsce i nagrodę zdobyła narciarka p. Polankówna z koniem Rawa, w czasie 1 m. 16 s., na dystansie około 1.000 metrów, drugie p. Stopkówna za koniem Betina, 1 m. 18 s., trzecie p. Burnatówna za koniem Radość, 1 m. 30.5 s. Prócz nagród, ufundowanych przez p. Karszo-Siedlewskiego dla zwycięzców pierwszego miejsca, ufundowała drugą nagrodę dla drugiej, obecna na zawodach Pani Ministrowa Kühnowa.

Goldberg Zofja, Łódź, Granit.
Gorset M., Łódź, Lwowianka.
Gottliebowa Epstein Dr. Julja, Lwów, Oaza.
Goldman Wanda, Kraków, Przystań.
Górska Marja, Bydgoszcz, Ermitage.
Gołaszewska Janina, Radom, Asłanówka.
Gromadziński Walerjan, Poznań, **Belweder.**
Grossman Markus, Kraków, Zagórze.
Goldman Benno, Rzeszów, Czerw. Krzyż.
Gogol Leon z ż., Warszawa, Włodka.
Groszkowska Janina, Łódź, Bristol.
Grodzeńska Edzia, Łódź, Krupówki 35.
Górska Kazimiera, Żyrardów, **Belweder.**
Goldberg Łazarz, Łódź, **Stamary.**
Grodyńska Kossocka Jadw., Łódź, Kościeliska 87.
Gloksyn Herta i Bert., Toruń, Bystre Mohyła.
Goldberg Oskar, Łódź, Witkiewicza 4.
Gościńska Marja, Poznań, Zośka.
Goldberżanka Ernestyna, Łódź, Genejana.
Górka Mieczysław, Kraków, Morskie Oko.
Grott Teodor z ż., Kraków, Bajka.
Gronkówna Anna, Starogard, Warszawianka.
Gołombek Fryderyk, N. Hajduki, Warszawianka.
Gólski Dr. Stanisław, Kraków, **Stamary.**
Gdowska Helena z r., Warszawa, Wacława.
Gosiewska Aniela, Warszawa, Bajadera.
Goldberg Anna, Warszawa, Świetlana.
Goldstein Maurycy, Kraków, Sanokówka.
Gorinson Leon, Łódź, Zagłoba.
Gostyński Władysław, Kraków, **Szałas.**
Grot Zofja, Warszawa, Hajduczek.
Gutowski Władysław z ż., Suchodoły, **Marilor.**
Gutman Natan, Będzin, H. Europejski.
Glückowa Amalja z c., Kraków, Piast.
Gustowska Helena, Poznań, Pyszna.
Gubina Irena, Pińsk, **Maraton.**
Gumińska Konstantyna, Zalesie, **Maraton.**
Gutstein M. Warszawa, Eldorado.
Guzicka Marja, Warszawa, Sercanki.
Gutman Natan, Będzin, Diana.
Gutwiński Artur z r., Bielsko, H. p. Gewontem.
Gruchała Stanisław, Warszawa, Grunwald.
Gutman Helena, Łódź, Eldorado.
Gunia Dr. Józef, Katowice, Adela.
Gucze Joanna, Sosnowiec, **HEŃKA.**
Gumowa Marja, Katowice, Cieszynianka.
Gumułowa Marja, Siedlce, Nella.
Gudaszewska Stenia, Łódź, Trzy Róże.
Gruca Ignacy, Lublin, Jurand.
Grzyb Władysław, Warszawa, San. Wojskowe.
Grygierowa Dr. Halina z c., Grudziądz, **Biały Dom.**

Hadrianowa Erna, Pabjanice, Czerw. Dwór.
Hahn Aron z matką, Drohobycz, Sierotka.
Han Olga, Łódź, Mimoza.
Hałatkówna Marja, Pszczyna, Grunwald.
Hasen Borken Michał, Kieleckie, Morskie Oko.
Handelsman Helena, Warszawa, **Biały Dom.**
Haberek Franciszek, Lwów, Morskie Oko.
Haraschin Dr. Juljusz, Gdańsk, Rynek 11.
Habersfeld Ides, Berlin, Mascotte.
Hausówna Wanda, Sosnowiec, Nella.
Hesse Eugenja z c., Dąbr. Górn., Carlton.
Helman Bolesław, Częstochowa, Oaza.
Hechtkopf Nina, Łódź, Eldorado.
Hess Fryderyk, Górki, **Renaissance.**
Hempel Karol z c., Tczew, Curuśka.
Hermsdorf Alma, Łódź, Mimoza.
Helczyńska Natalja z s., Warszawa, Cieszynianka.
Haebler Margit, Łódź, **Marilor.**
Hartel Aleksander, Radom, **Wersal.**
Herschlowitz Doris z c., Bielsko, Paryżanka.
Hołobowski Romuald, Kraków, San. Wojskowe.
Holówna Zofja, Łódź, Cis.
Hodorowska Marjanna, Łódź, Eldorado.
Hönig Regina, Kraków, Kościeliska 61.
Hołubowicz Eustachy z r., Kraków, **Belweder.**
Hozer Kazimierz, Siedlce, Curuśka.
Horecka Irena, Warszawa, Bristol.
Hodała Karol, Warszawa, **Śnieżka.**
Hochberger Józef, Tarnów, Beskid.
Hoppen Janina, Warszawa, **Maraton.**
Hurwicz Frania z s., Warszawa, Bristol.
Hunnicka Eleonora, Warszawa, Poznanianka.
Hyczkówna Marja, Łódzkie, San. Naucz.
Hryciuk Stanisław, Rogoźnica, Zygmuntówka.
Hylewska Leokadja, Jarocin, Cieślówka.

Ignasiak Edmund, Poznań, **Belweder.**
Imielińska Zofja Janina, Dąbr. Górn., **Victoria.**
Iwaszkiewicz Stefanja, Stryj, Ogrodowa 4.
Ickowicz Sendor, Kraków, Wanda.
Ignatiuk Artemjasz, Warszawa, Palace.

Jabłoński Stanisław, Warszawa, **Stamary.**
Jarosz Stanisława, Lublin, Bel-Ami.
Jaśkówna Józefa z br., Trzebinia, Kościeliska 39.
Jaczyński Władysław z ż., Dobre, **Konradówka.**
Jankowski Henryk, Tarnopolskie, **Marilor.**
Jaworski Tadeusz, Warszawa, Morskie Oko.
Jabłoński Stanisław, Warszawa, **Radowid.**
Janowski Jan, Wilno, Łomnica.
Jakubowiczowa Stefanja, Drohobycz, Palace.
Jaworski Tadeusz, Warszawa, Imperial.
Januszowa Halina z s., Warszawa, Orawa.
Jankowski Wiktor z ż., Inowrocław, H. Europejski.
Januszkiewicz Józef, Łoniniec, Olimpjada.
Jankowski Leon, Poznań, Zośka.
Janiakówna Aniela, Pleszew, **Maleńka.**
Jagnińska Anna, Kraków, **Marilor.**
Jacobini Ryszard, Warszawa, Carlton.
Jabłońska Zofja, Pabjanice, Nasza.
Jamińkowska Marja, Warsz., Czernichowianka.
Jastrzębski Kazimierz, Warszawa, **Szałas.**
Jakubowicz Kazimiera, Warszawa, Nella.
Jagodzińska Janina, Niwka, Nella.
Jaworski Dr. Walerjan, Kraków, **Renaissance.**
Jeziorski Dr. Witold z r., Rawicz, **Savoy.**
Jenike Andrzej, Warszawa, Wojciechowo.
Jettesówna Emilja, Lwów, Warszawianka.
Jentysowa Zofja, Sempolno, Carlton.
Jenike Karol, Warszawa, Wojciechowo.
Józkiewiczówna Jadwiga, Starogard, Krzept. 512.

Jordanówna Marja, Warszawa, George.
Jonkler Zygmunt z ż., Kraków, Kujawianka.
Jokiel Edward, Łódź, **Stamary.**
Josse Dr. Władysław, Lwów, Bel-Ami.
Jonscherowa Jadwiga, Czortków, Bank Polski.
Jopkówna Janina z siostrą, Kraków, H. p. Gewontem.
Judelewicz Rozalja, Warszawa, Wanda.
Kamiński Konrad, Poznań, Oaza.
Karbowska Marja, Warszawa, Lwowianka.
Karwińska Walerja, Częstochowa, Zośka.
Katz Lonia, Warszawa, Granit.
Kramarzyńska Zofja, Kraków, Albion.
Krasuska Janina, Warszawa, Arwa.
Kwaśniewska Konstancja z r., Warsz., San. Wojskowe.
Karczewski Michał, Mińsk, Maz., San. Wojskowe.
Kwaljaszwilli Michał, Poznań, San. Wojskowe.
Karatiejew Mikołaj z ż., Zopoty, Soplicowo.
Krauze Alfons z ż., Poznań, Jasna Pani.
Kapeniak Józef, Sambor, Hala Gąsienicowa.
Karczewski Zdzisław, Sielce, Krywań.
Krasnomowiec Marja, Krzemieniec, Czerw. Krzyż.
Kampf Erna z c., Kraków, H. p. Gewontem.
Kraunerwetter Alojzy, Jarosław, Curuśka.
Kraska Władysław, Łódź, San. Wojskowe.
Kasińska Janina, Warszawa, **Mirabella.**
Kapłan M., Warszawa, Orawa.
Kragen Dr. Henryk, Kraków, Palace.
Karłowski Tadeusz z ż., Piaski, **Złoty Róg.**
Karniewicz Bolesław, Równe, Lalka.
Krasuska Janina, Warszawa, Zawory.
Krakowski Piotr, Tarnopol, Pol. Dom. Zdr.
Krausker Dr. Tadeusz, Warszawa, Bristol.
Kasprzyk Artur, Bielsko, Jurand.
Klaszczyński Wacław, Król. Huta, **Śnieżka.**
Klat Augustyn z ż., Katowice, Carlton.
Karpiński Józef, Kraków, Morskie Oko.
Kamińska Marja, Warszawa, Morskie Oko.
Kantrzonki Norbert, Wejherowo, Bystre Tomek.
Kapołkówna Gertruda, Katowice, Cieszynianka.
Kaczorowski Józef z r., Katowice, **Stamary.**
Kwaśniewski Józef z ż., Łódź, Morskie Oko.
Kalikowa Jadwiga, Warszawa, Tanwja.
Kasieniak Jacenty, Poznań, Antał, Banasiowa.
Klajmanówna Zuzanna, Warszawa, Ruczaj.
Krassowska Eugenja, Lwów, H. Europejski.
Karolewska Józefa, Warszawa, **Maraton.**
Kałaburska Helena, Lwów, Imperial.
Kaszycki Marjan, Radzyń, Chramcówki 10.
Kaźmierowska Janina, Tarn. Góry, Cieszynianka.
Kanasiewicz Eugenja, Łódź, **Wersal.**
Kwapiszewski Włodzimierz z r., Wojkowice, Gewont.
Kalb Eljasz, Dąbr. Górn., Łubień.
Kamiński Alfred, Łuckie, Orlątko.
Kahan Zyndel, Skarżysko, Halka.
Karski Tomasz, Nieznanowice, Zakątek.
Krauzowa Wanda, Łódź, Szopenówka.
Karpij Piotr, Lublin, **Złoty Róg.**
Kędziorówna Stanisława, Poznań, Warszawianka.
Koelichen Marja, Warszawa, Bank Polski.
Kleinman Zuzanna, Warszawa, Świt.
Kenner Margot z s., Katowice, Eldorado.
Kerner Ruska, Kraków, Przystań.
Kędzierska Niuta, Warszawa, Lotos.
Kręczkowski Władysław, Tychy, Księżówka.
Krzemińska Irena, Warszawa, **Kmicic.**
Keilich Gustaw z r., Łódź, Lwowianka.
Krzeczkowska Zofja z c., Warszawa, Kubinówka.
Keller Zuzanna, Skawina, Zagórze.
Keller Adolf z ż., Borek Fał., Zagórze.
Kemowa Bala z s., Łódź, Trzy Róże.
Kwiek Ludwik, Poznań, Olimpjada.
Kwik Grzegorz z r., Katowice, Nowot. Kumorek.
Klikus Ks. Dr. Paweł, Warszawa, Księżówka.
Kirkien Dr. Franciszka, Łódź, **Maraton.**
Kijewski Jan, Warszawa, **Stamary.**
Kritzler Henryk, Kraków, H. Sport.
Koszkówna Zofja, Wielmoża, San. Nauczyc.
Klimkówna Eugenja, Kraków, **Belweder.**
Krieger Samuel, Kraków, Morskie Oko.
Kwiek Paweł, Warszawa, Morskie Oko.
Kwiecińska Zofja, Warszawa, Zacisze.
Kickówna Adela, Brzeżany, Warszawianka.
Kisielewska Marja, Lwów, Warszawianka.
Kwiatkowski Dr. Stanisław z ż., Kraków. **Stamary.**
Kilińska Klementyna, Kraków, **Stamary.**
Kijawska Janina z s., Łódź, Soplicowo.
Krieger Nachman z ż., Horochów, Sanokówka.
Kwiatkowski Antoni z ż., Warszawa, Przemyślanka.
Kirschowa Stanisława z r., Kraków, Poranek.
Kobusiewiczowa Genowefa, Warszawa, Jordanówka.
Kopaczowa Walerja i Aleks., Białystok, Cz. Krzyż.
Kościński Gorgonjusz, Warszawa, Kamilla.
Kowalski Sylwester, Nowogrodzkie, San. Naucz.
Kosecka Leokadja, Warszawa, Silva.
Knobloch Kaleńska Halina, Poznań, Janówka.
Kosmalski Władysław, Łódź, Sanato.
Kossocka Grodyńska Jadw., Łódź, Kościeliska 87.
Knosalla Lotte, Katowice, Eldorado.
Kordysowa Stanisława z r., Kraków, Szopenówka.
Kłossowski Mieczysław, Rawa Maz., Lunieczka.
Korzeniak Michał, Kraków, Lunieczka.
Konopka Jan, Borszczów, Lalka.
Knothe Jerzy, Warszawa, Myszka.
Kownacki Andrzej z r., Warszawa, Jasna Pani.
Kolb August, Wańkowice, **Stamary.**
Koks Izak, Tarnów, Staszeczkówka.
Kozłowski Mikołaj, Borszczów, Lalka.
Kosiba Stanisław, Łódź, Lalka.
Konicz Józef, Warszawa, Zawory.
Kochane Dr. Wolf z s., Żywice, Wacława.
Kolankowski Dr. Ludwik, Warszawa, Orla.
Kobyłecki Wacław z ż., Częstochowa, Morskie Oko.
Kowański Stefan, Kraków, Morskie Oko.
Knollowa Janina, Równe, Pomorze.
Kordowska Zofja z s., Warszawa, **Przedświt.**
Kowalski Dominik, Kraków, **Stamary.**
Kołłupajło Ignacy, Warszawa, **Stamary.**
Kowalski Jan z ż., Kraków, **Stamary.**
Kohout Ottomar, Oświęcim, **Stamary.**
Kerzeniowska Czesława, Warszawa, Poraj.

Kowalewski Edward, Poznań, Arwa.
Kohn Bernard, Lwów, Mascotte.
Korczyński Stanisław, Warszawa, Warsz. Kasa Chor.
Konieczna Angelika, Warszawa, **Belweder.**
Konowa Helena, Kraków, **Szałas.**
Kolczewski Dr. Alfred, Poznań, Imperial.
Kobyłański Władysław, Kraków, H. p. Gewontem.
Kopytowska Helena, Mińsk Maz., Ciągłówka Brzega.
Konarzewski Zygmunt, Warszawa, Ziemiański.
Konarzewski Wacław z ż., Warszawa, Ziemiański.
Kowalski Feliks, Kamionka Str., Ziemiański.
Kowalska Czesława, Dąbr. Górn., Ziemiański.
Kosmulska Zofja, Końskie, Willa św. Tereski.
Konówna Marja, Łódź, **Renaissance.**
Kubica Oton, Katowice, Oaza.
Kruszewicz Zygmunt, Grudziądz, San. Wojskowe.
Kutateładze Bidzina, Warszawa, San. Wojskowe.
Kubica Elżbieta, Katowice, Oaza.
Kuncewicz Henryk, Warszawa, **Radowid.**
Kuropatwianka Helena, Lublin, Cieślówka.
Kuściński Jerzy, Poznań, Lalka.
Kubalec Józef z ż., Sosnowiec, Bristol.
Kulesza Albin Jerzy, Warszawa, **Stamary.**
Kucharski Władysław, Kraków, Morskie Oko.
Kuleszanka Irena, Warszawa, Warszawianka.
Kulski Władysław, Warszawa, Przedwiośnie.
Kulejewska Halina, Brzeszcze, Częstochówka.
Kulczycka Stefanja, Katowice, Nella.
Krzymuski Roman, Falbon, **Stamary.**
Krzymińska Prus Iza, Bydgoszcz, **Renaissance.**
Krygier Emilja, Pabjanice, Atlas.
Krzyżanowski Alfred, Lwów, Czernichowianka.
Krzymuski Marcin, Kozłowice, **Radowid.**
Krzyżanowski Janusz, Warszawa, Kościeliska 77.

Lauferówna Runa, Kraków, Piast.
Laszyca Elżbieta, Goszowice, **Januszek.**
Latomski Teodor, Warszawa, **Miła.**
Lauterbachowa Bron. z s., Tarnów, Poraj.
Langman Zygmunt, Ormany, Curuśka.
Lansenberg Aleksander, Kraków, Cieślówka.
Latanowicz Leon, Sarny, Lalka.
Landau Dr. Zygmunt, Kraków, Morskie Oko.
Landau Wigdor z ż., Warszawa, Wanda.
Latawiec Odrowąż Zdzisław, Włodzimierz, Ermitage.
Lewandowski Ks. Franciszek, Poznań, Księżówka.
Lejbowiczówna Irena, Warszawa, Witkiewicza 23.
Lewandowski Stefan, Łódź, Morskie Oko.
Leibtziger Tonia, Warszawa, Granit.
Lehman Kurt, Więcbork, **Savoy.**
Lewin Maksymiljan, Warszawa, San. Wojskowe.

Sanatorjum dla płucno-chorych
pod kierownictwem
Dra Edwarda Łotockiego
w Zakopanem, ul. Chałubińskiego 5.
Stały lekarz na miejscu. Roentgen. Laboratorjum. Centralne ogrzewanie. Leżalnia w ogrodzie. Bibljoteka dla użytku chorych.
Ciężko chorych się nie przyjmuje.
Bliższe informacje: **Dr. E. Łotocki**
(tel. nr. 240).

Lewińska Zofja, Lublin, Odrodzenie.
Lewandowski Dołęga Ludwik, Leszno, Modrzejów.
Lewkowicz Zofja, Jarosław, Kościeliska 39.
Leibinsohn Feiga z c., Łódź, Trzy Róże.
Lejówna Salomea, Kraków, Szopenówka.
Leśnicka Janina, Warszawa, Alfa.
Lebenheim Marjan, Kraków, Morskie Oko.
Leśniakowski Bronisław, Lwów, Imperial.
Lech Antoni z r., Warszawa, Bristol.
Lebiedziuk Józef z ż., Katowice, Żychoniówka.
Lechowicz Mieczysław, Mor. Ostrawa, Ludmiła.
Leistner Abraham, Tarnów, H. p. Gewontem.
Lewkowicz Stanisław, Warszawa, H. p. Gewontem.
Ler Irena, Warszawa, Lipnica.
Liśkówna Teresa, Czechosłowacja, Lwowianka.
Lichtenstein Jakób, Będzin, Diana.
Lindenberg Helena z s., Kraków, Kasprusie 30.
Liszkowa Stefanja, Warszawa, San. Wojskowe.
Lipska Wiesława, Sosnowiec, Zawory.
Lifszyc Estera, Warszawa, Eldorado.
Lipszyc Salomea, Łódź, Diana.
Lichtenbaum Dawid, Warszawa, Albion.
Lisicka Jadwiga, Warszawa, Szopenówka.
Licber Izak z ż., Rzeszów, **Stamary.**
Lisnerowa Marja z s., Łódź, **Savdy.**
Lindenbaum Maurycy, Radomsko, Zagłoba.
Liptakowa Marja, Kraków, H. p. Gewontem.
Liciński Zbigniew z ż., Witaszyce, Orlątko.
Lityńska Zofja, Warszawa, Nella.
Löffelhólz Leopold, Kraków, H. p. Gewontem.
Lorenc Irena, Warszawa, Sanitas.
Luftig Oskar, Król. Huta, Maryśka.
Lustig Benjamin, Tarnów, Granit.
Lupiński Józef, Garwolin, San. Wojskowe.
Lutomski Mieczysław, Poznań, Lalka.
Luftig Józef, Kraków, Poraj.
Lubiński Kazimierz, Lwów, H. Europejski.
Lutomierski Ludwik, Warszawa, Krakus.
Łochowicz Henryk, Warszawa, Złotogłów.
Łapicka Albina, Warszawa, **Maraton.**
Łuczkowski Zorjan, Mogilno, Anka.
Łańcucka Janina, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Łukaszewiczowa Wanda, Wilno, Czerw. Krzyż.
Łysek Mieczysław, Rabka, Morskie Oko.
Łukaszewicz Władysław, Wilno, Płomień.
Łabętowicz Irena, Warszawa, Jasna Pani.
Łebkowska Zofja, Warszawa, Sanitas.
Łarjanow Eljasz z ż.,.Kutno, **Wersal.**
Łukasik Stanisław, Kraków, Jurand.
Łaba Tadeusz, Lwów, Carlton.
Łukasiewicz Władysław, Pabjanice, Atlas.

Łabędziowa Anna, Warszawia, Diana.
Łatyński Tadeusz, Warszawa, **Biały Dom.**
Łubiński Mikołaj z ż., Będzin, Szkolna, Czarniak.
Majsner Bernard, Kraków, Promienna.
Merliński Wacław, Czarnocin, Dom Samorząd. Br.
Majer Józef z ż., Łódź, **Biały Dom.**
Matuszewski Bolesław, Warszawa, Jordanówka.
Machnicki Stanisław, Warszawa, **Przedświt.**
Malinowska Zofja, Niekisiałka, Bór.
Marciniak Roman, Łódź, Halka.
Maciejewska Stefanja, Grabów, Janówka.
May Dawid, Cieszyn, Krupówki 35.
Masłowska Stanisława, Warszawa, Zamieć.
Martynkówna Marja, Cieszyn, Hotel M. Oko
Marciniek Antoni, Sarny, Łalka.
Malczewski gen. Juljan, Warszawa, Bristol.
Mazwiski Emil, Grudziądz, Cieślówka.
Maciejewska Helena, Warszawa, Orla.
Machalski Tadeusz, Baranowicze, **Śnieżka.**
Małachowski Edward, Sosnowiec, Carlton.
Maślerówna Zofja, Kraków, Wierchy.
Mastalerzowa Janina, Kraków, Biała Róża.
Madura Józef, Lwów, Warszawianka.
Malewowa Róża, Katowice, Anastazja.
Maske Julja z s., Katowice, Cieszynianka.
Malikowska Marja, Warszawa, Albatros.
Markowska Jadwiga, Radom, **Maleńka.**
Manu Gerarg, Poznań, **Przedświt.**
Majzlisz Zofja, Zoppot, Albion.
Maderniewska Olga, Warszawa, Albion.
Malinowski Stanisław, Śląskie, Łubień.
Melcerówna Marja, Kraków, Beskid.
Majzes Ignacy z ż., Kraków, Oaza.
Michałowicz Tomasz, Gniezno, Lwowianka.
Mironówna Rebeka, Wilno, Uciecha.
Miernicki Stanisław, Warszawa, Zalesie.
Miller Wanda, Radom, Asłanówka.
Mischke Helena, Lwów, Baśka.
Michalewiczowa Edwarda, Warszawa, Eldorado.
Misalla Wojciech, Warszawa, Biały Dworek.
Michalski Janusz z ż., Wolsztyn, Orcio.
Michalski Witold, Warszawa, Żychoniówka.
Michnicka Helena, Toruń, Skibówki 8.
Mikołajczyk Stefan, Gdynia, Turkówka.
Michałek Wojciech z ż., Będzin, Stara Polana 19.
Michalska Marja, Poznań, Lunieczka.
Michalski Benedykt, Przemyśl, Jurand.
Misiak Kazimierz, Modlin, Sarjusz.
Micińska Marja, Włocławek, Ermitage.
Miduch Zygmunt. Warszawa, Irusia.
Międzyrzecki Chil, Warszawa, Diana.
Milak Dr. Konrad, Warszawa, **Śnieżka.**
Michalska Marja, Poznań, Warszawianka.
Mianowska Janina z c., Kraków, **Radowid.**
Mikołajczyk Antoni, Pabjanice, Atlas.
Michalski Józef z ż., Kraków, Gewont.
Mikołajczyk Henryk, Warszawa, Bank Polski.
Moykowski Władysław, Modlin, Sanat. Wojsk.
Morawska Helena z s., Poznańskie, **Marilor.**
Moszczyński Bogdan, Warszawa, Spokojna.
Mroczkowski Henryk, Warszawa, **Stamary.**
Moszner Marjan, Zambrów, Lalka.
Modzelewski Wacław z ż., Warszawa, **Stamary.**
Mroczkowski Aleksander, Nowa Wilejka, Szopenówka.
Mosler Fryc, Świętochłowice, Warszawianka.
Mrozowski Stefan z ż., Warszawa, Arwa.
Mordkowicz Leon, Łódź, Zdrój.
Modrowa Stefanja, Kraków, Złotogłów.
Muchowicz Marjan, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Mulicka Józefa, Warszawa, Zakład Św. Józefa.
Mnóska Rosa, Łódź, Janina.
Mund Ferdynand, Kraków, Wanda.
Mysłakowski Bolesław z ż., Łańcut, Gewont.
Mrzygłocki Jan, Kraśnik, Zakątek.
Nagórski Aleksandre, Kalisz, Maryśka.
Narbutowa Władysława, Warszawa, **Obrochtówka.**
Nawrocka Pelagja, Naranice, Tomkówka.
Nartowski Wacław z ż., Warszawa, **Szałas.**
Nagoninsz Edmund, Kraków, Cieślówka.
Nazimek Jan, Warszawa, Bohdanówka.
Nalepa Tadeusz, Warszawa, Gewont.
Nebenzahl Samuel, Kraków, Promienna.
Nesselroth Mieczysław, Kraków, Cieślówka.
Neuhaus Sala, Łódź, Błękitna.
Nehring Stanisław z ż., Warszawa, Boruta.
Neumanówna L., Warszawa, Dom Dr. Kraszewskiego.
Nismanna Pola, Warszawa, Staszeczkówka.
Niemojewska Halina, Miedzianów, Schodnica.
Niezgodzianka Marja, Lublin, Cz. Krzyż.
Niedziałkowski Henryk z ż., Warszawa, Jurand.
Niemirska Władysława, Warszawa, Złotogłów.
Nieniewski Bolesław z ż., Bojardów, **Stamary.**
Niewiejska Halina, Łódź, Jasna Pani.
Niklas Józef, Poznań, Soplicowo.
Niedźwiedzka Wiktorja, Gdańsk, Strzecha.
Niewska Madr. Olga, Warszawa, Albion.
Niewiadomski Tadeusz, Warszawa, **Maraton.**
Nieworska Zofja, Łódzkie, **Borek.**
Niżałowska Irena, Warszawa, **Maraton.**
Nowak Helena z s., Kraków, Olimpjada.
Nowakowska Aleksandra, Warszawa, **Maraton.**
Nowakowa Wanda z s., Bielsko, Eden.
Nowicka Helena, Grudziądz, Lida.
Nowakowska Stefanja, Rozwadów, Zakątek.
Nowicka Wanda, Poznań, Anka.
Nowakiewicz Zygmunt, Warszawa, **Śnieżka.**
Nowacka Marja, Pabjanice, Atlas.
Nussenowa Marja, Bochnia, Gerlach.
Nurokówna Fania, Wilno, Anastazja.
Nycz Franciszek, Bielsko, Wanda.
Nybe Janina, Włocławek, H. Europejski.
Olszewski Władysław, Bydgoszcz, Kresy.
Olichwiczówna Wanda, Warszawa, Cz. Krzyż.
Onuszkiewicz Jacyna Jerzy, Lwów, Bristol.
Osiek Ferdynand, Kraków, Gewont.
Ostrągowski Stefan z ż., Kraków, M. Oko.
Olszewski Józef, Grodzisk Maz., Dom Sam., Gładkie.
Orłowska Dran Danuta, Warszawa, Walówka.
Ostrowska Zofja, Grudziądz, Halina.
Olejniczak Ignacy, Poznań, Świetlana.
Obrychtówna Halina, Warszawa, **Miła.**
Ostrowski Jan, Warszawa, Koszysta.
Ozimkowski Tadeusz, Warszawa, Krakus i Jaśka.
Obarzanowska Anna, Gdynia, Bystre, Tomek.
Okoniewska Józefa, Poznań, Warszawianka.
Orłowska Wanda, Poznań, Ziemiański.
Pawińska Irena, Miedzianów, Bór.
Płachta Gitla, Warszawa, Uciecha.
Paulówna Eugenja, Łódź, Czerw. Dwór.
Pawliński Witold, Łódź, Sanat. Wojsk.
Pałaszewski Wacław, Warszawa, San. Dr. Łotockiego.
Pastuszko Ks. Zygmunt, Oikusz, Sercanki.
Paschalska Anna, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Pańczakiewicz Zofja, Warszawa, Jordanówka.
Płazakowa Marja, Siemianowice, Warszawianka.
Prauss Tadeusz, Bydgoszcz, Krupówki 3.
Pastuszkowa Gizela, Katowice, Królewianka.
Przanowski Karol, Warszawa, **Maraton.**
Pragłowski Aleksander, Leszno, **Marilor.**
Pająk Franciszek, Katowice, Ryś.
Paetzowa Walerja z c., Poznań, Jasny Domek.
Plecner Mieczysław, Będzin, Anastazja.
Przebierała Rozalja, Czastary, Sierotka.
Perkowska Marja, Bydgoszcz, **Renaissance.**
Pendrysowa Stanisława, Kraków, Warszawianka.
Plesner Jakób, Kraków, Poraj.
Pelasso Władysława, Warszawa. Kościelisko.
Pereszczako Tadeusz, Warszawa, Arwa.
Plewak Irena, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Przetocki Marjan z r., Warszawa, Bank Polski.
Pierzchalska Łucja, Warszawa, Orlątko.
Pietraszewska Felicja Skierniewice, Sanat. Wojsk.
Pilch Stanisław z ż., Lwów, Modrzejów.
Pik Icek Dawid, Będzin, Zagórze.
Piwońska Jadwiga z c., Lwów, Roztoka.
Piórkówna Zofja, Kraków, Wzlot.
Pilger Anna, Łódź, Kościeliska 33.
Pieniążek Witold, Żyrardów, Lwowianka.
Piner Władysława, Pabjanice, Atlas.
Pilatowski Apolinary z s., Wilno, Goplana.
Pińczewski Nikodem z ż., Opatówek, Bristol.
Pinkas Maurycy, Kraków, **Wersal.**
Piotrowska Żołnierz Zofja, Warszawa, Cis.
Pieńkowska Janina z s., Warszawa, Wacława.
Pińczower Zofja, Warszawa, Stara Polana, Haszer.
Pieńkowska Walerja, Warszawa, **Belweder.**
Ponichowska Leontyna, Łódź, Warszawa.
Płoski Arkadjusz, Lublin, Przedwiośnie.
Pomorski Marjan, Jędrzejów, Bratnia Pomoc.
Potońcówna Wanda, Kcynia, Wanda.
Poździej Edward Piotrków, Dom Zdr. Samorz. Gładkie.
Pollak Stanisław z ż., Przemyśl, Hotel M. Oko.
Podolska Stefanja, Lwów, Góralka.
Podobiński Tadeusz, Sandomierz, Zakątek.
del Ponti Zdzisław, Kraków, H. Europejski.
Podwysocki Konst. z ż., Rembertów, Piotrkowianka.
Prokopowowa Blaudyna, Nakwasin, Sanat. Nauczyc.
Popowski Stanisław, Warszawa, Hotel M. Oko.
Płonka Bartłomiej, Wielka Dąbr., Cieszynianka.
Prokesch E., Borszczów, Lalka.
Poszwianka Marja, Russocice, Halka.
Połkoński Jan, Warszawa, Swoja.
Popowski Stanisław, Warszawa, Zawory.
Proć Ks. Józef, Gródek Jagiell. Wierchy.
Palicka Małgorzata, Wikudzowice, Warszawianka.
Prochowska Marja, Warszawa, Warszawianka.
Pszczółkowski Mieczysław z s., Warszawa, Imperial.
Pohorecki Bolesław z ż., Warszawa, Przedwiośnie.
Pogirówna Eugenja, Łódź, Ruczaj.
Porres Abraham, Kraków, Kosodrzew.
Potocki Stanisław, Warszawa, Otok.
Pruszkowski Marceli, Pabjanice, Atlas.
Pustelnik Kazimierz, Kraków, Oksza.
Pruszyński Roman, Katowice, Carlton.
Płuszczewska Leonja, Katowice, Bajadera.
Przymanowski Jerzy Wacław z ż., Warszawa, Albatros.
Przychodzki Edmund, Śrem, Sanat. Wojsk.
Przybylski Leon, Warszawa, Jurand.
Pytek Antoni, N. Bytom, Warszawianka.
Przybyła Józef z ż., Katowice, Hotel M. Oko.
Rago Janina, Warszawa, Bajadera.
Radoński ks. bisk. K., Włocławek, Zakł. św. Józ.
Rakower Frania, Warszawa, Granit.
Rabinowicz Helena, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Rastawiecki Modest, Warszawa, Jerzewo.
Radzikowski Roman, Dąbrowa Górn., Olimpjada.
Ratuszny ks. Dr. Antoni, Tarnopol, Księżówka.
Radwan Józef z żoną, Warszawa, Oaza.
Rajzmanówna H., Książ. Wlkp., Nowot., Zwijacz.
Rasiewicz Mieczysław, Równe, Lalka.
Ratajczyk Stefan z żoną, Poznań, Gewont.
Rachwałówna Aldona, Katowice, Nella Z.
Rączka Ignacy, Jasło, Bank Polski.
Rago Wacław, Warszawa, Bajadera.
Rebhan Mojżesz, Przemyśl, Świt.
Reiss Leopold, Lwów, Carlton.
Regulska Irena, Warszawa, **Savoy.**
Rzewuska Halina, Lublin, Baszta.
Redlarska Leokadja, Bydgoszcz, Bank Polski.
Redlarska Praksеda, Bydgoszcz, Bank Polski.
Relingerówna Ludwika z s., Przemyśl, Markiza.
Reszalowa Felicja, Warszawa, Ruczaj.
Ręczlewski Bogdan, Warszawa, Arwa.
Reder Zenon z rodz., Kraków, Przemyślanka.
Rienczówna Urszula, Poznań, Warszawianka.
Ritterman Hanka, Kraków, Kresy.
Rosen Bert, Tarnów, Staszeczkówka.
Rozenblat Irena, Łódź, Hotel M. Oko.
Rosenblat Matylda, Łódź, Przełęcz.
Rogowski Jan, Lublin, Cz. Krzyż.
Rousseau Stefa, Warszawa, **Miła.**
Rusiecki Wacław z c., Inowrocław, Nietwoja.
Ruszkowska Mirosława, Warszawa, Biały Dworek
Ruprecht Antoni z żoną, Tanwia.
Ruprecht Stanisław, Łódź, **Savoy.**
Rutkowski Aleksander, Gdynia, Odrodzenie.
Rutowski Zygmunt, Tarn. Góry, Bajka.
Rudzki Zbigniew, Godula, Imperial.
Rudnicki Kazimierz, Warszawskie, **Marilor.**
Rudlicka Barbara z córką, Rafałówka, Znicz.
Rudzińska Zofja, Warszawa, Przemyślanka.
Ryster ks. prałat Juljan, Siedlce, Księżówka.
Rykaczewska Stefanja, Warszawa, Silva.
Rykowski Stanisław, Warszawa, Zakątek.
Ryżewska Jadwiga, Biała, Naucz. Dom Zdr.
Rajcerzówna Stanisława z s., Lublin, Zawory.
Ryder Dr. Karol z żoną, Sosnowiec, Soplicowo.
Rylińska Julja, Mielec, Markiza.
Sakowski Juljusz, Warszawa, Baszta.
Sałowska Janina z synem, Warszawa, Paryżanka.
Sandhaus Ida z córką, Kraków, Sport.
Sawicka Janina, Turek Kal., Adela.
Sabiłło Franciszka, Toruń, Sanat. Naucz.
Sabiłło Hanna, Modrzejów, Olimpjada.
Sławiński Stefan z żoną, Gradek, Bristol.
Spaczyńska Jadwiga, Kraków, Szopenówka.
Spät Paweł, Lwów, Witkiewicza.
Slaski Jan, Kieleckie, H. M. Oko.
Skąpska Ewa, Warszawa, **Konradówka.**
Sarkówna Zofja, Włochy, **Belweder.**
Sawicki Dr. Józef, Poznań, Zawory.
Skraburski Jan, Katowice, Cieszynianka.
Saski Stefan z żoną, Katowice, Cieszynianka.
Skarzyński Witold, Sokołowice, Bajadera.
Spät Paweł, Lwów, Witkiewicza.
Sendlikowska Emilja, Warszawa, Polesie.
Sperczyński Wacław, Sosnowiec, Kubinówka.
Sendorek Jan, Poznań, Bajadera.
Seidel Wilhelm, Połomin, Modrzejów.
Semronowa Stefanja, Pomorskie, Modrzejów.
Świdziński Władysław, Mysłowice, Cieszynianka.
Spiro Regina, Łódź, Kościeliska, Jan Pęksa.
Silberszac Ewa, Będzin, Świt.
Silberszac Sara, Będzin, Świt.
Siamaszwili Włodzimierz, Warszawa, San. Wojsk.
Sieklucka Józefa, Kieleckie, **Radowid.**
Świtalska Stefanja z c., Łódź, Stara Polana 17.
Świderska Marja, Paprocany, **Leśniczanka.**
Spinek Wład., Milanówek, Dom Samorz., Gładkie.
Spitzer Dr. Tadeusz, Kraków, Hotel M. Oko.
Śliwiński Józef, Trembowla, Jasna Pani.
Sienkiewicz Stanisław, Warszawa, Jurand.
Śliwowa Franciszka, Warszawa, Halka Z.
Skibiński Kazimierz, Łódź, Kosówka.
Springerówna Helena, Wieliczka, Poznanianka.
Sikorski Władysław, Warszawa, Hotel M. Oko.
Spiechowicz Boruta, Baranowicze, **Śnieżka.**
Świderski Franciszek, Stryj, Hotel M. Oko.
Święcicka Natalja, Piotrków Tryb., Cz. Krzyż.
Sielecka Jadwiga z s., Nieborów, Ogród Miejski.
Świderski Jan z żoną, Warszawa, Zacisze.
Sieklucka Józefa, Kieleckie, Wojciechowo.
Socha Józef z rodz., Wiel. Hajduki, **Wersal.**
Sobański Sergjusz, Dęblin, Góralka.
Sokołowski Tadeusz, Warszawa, **Borek.**

Lustra ze szkła krajowego i zagranicznego. — **Szyby** szlifowane **do aut.** — Oszklenia domów. — **Szkło** stołowe i **porcelana**

Juljan Fischler

Zakopane, ul. Nowotarska 4, tel. 389.

Skorubska Irena, Katowice, Ślązaczka.
Sochówna Marja, Kórnik, Murowanica, Kuźnice.
Sobecka Filomena, Rórewice, Sanat. Wojsk.
Smogorzewska Natalja, Lublin, Sanato.
Sochanikowa Janina, Borki Wielkie, Jagienka.
Sokołowska Halina, Warszawa, Krupówki 3.
Sommer Jan, Lwów, Bratnia Pomoc.
Skopło Jan, Warszawa, Uciecha.
Sokolewiczowa Leokadja, Warszawa, **Miła.**
Solab Stanisław, Będzin, Lalka.
Sosabowski Stanisław, Warszawa, Curuśka.
Sobelsohn Nechemja, Tarnopol, w górach.
Sozańska Aleksandra, Lwów, Warszawianka.
Soboń Bolesław, Zawiercie, Warszawianka.
Soszkówna Janina, Warszawa, Szopenówka.
Shor Jerge jun., Genewa, Skaut.
Skowrońska Helena, Kielce, Carlton.
Solecka Walerja z c., Brzeszcze, Częstochówka.
Sowińska Barbara, Kieleckie, **Borek.**
Sowiński Władysław, Poznań, **Borek.**
Słomczyński Jan, Katowice, Palace.
Ślusarek Aleksander, Warszawa, Nowa.
Smulski Antoni, Łódź, Zośka.
Suchodolska Halina, Rejowiec, **Maraton.**
Suchecka Zofja, Kraków, Spokojna.
Smulski Kelles Marjusz z ż., Warszawa, Ermitage.
Sypniewska Marja, Warszawa, Otok.
Szczęśniewski Witold z ż., Grudziądz, Carlton.
Szcześniak Aleksander, Warszawa, Promienna.
Szczodrowski Tadeusz, Włocławek, Turkówka.
Schraz Eljasz, Lwowskie, Sanokówka.
Szczęśniakowa Bron., Warszawa, Zośka.
Szapiro Golda, Warszawa, Dworek.
Szmitelberg Jankiel, Warszawa, Dworek.
Schwerg Szymon, N. Sącz, Dworek.
Szapiro Srul, Warszawa, Dworek.
Szczepanowska Kamila, Brzeżany, Czerw. Krzyż.
Schmalzbag A., Jarosław, Morskie Oko.
Schwarzbart Dr. Adolf, Kraków, Carlton.
Scharfenberg Emil z r., Kalisz, Iwonka.
Szlagowska Zofja, Ignalino, Pol. Dom Zdr.
Schetmant Ludwik Dr., Kraków, Bristol.
Schuster Iser, Borysław, Zawory.
Szałańska Wanda, Piotrków, Olimp.
Szadkowski Stanisł., Warszawa, Piotrkowianka.
Szajowicz Erna, Lwów, Oaza.
Schwarzbard Pola, Warszawa, Granit.
Szymański Józef z ż., Łódź, **Savoy.**
Schaefer Stefan z ż., Poznań, **Radowid.**
Szymanowski K., Mich. i Ludwik, Raków, Zalesie.
Scheinbach Józef, Kraków, Cieślówka.
Szemla Józef, Cięcina, Sanat. Nauczyc.
Szalewiczówna Henryka, Warszawa, Kosówka.
Szuttowa Anna, Nowoświęciany, San. Wojskowe.

Szajnbein Lipe, Łódź, Kościeliska 33.
Szmidtowa Felicja, Dąbrowa Górn., Chryzantema.
Szolemowa Paulina z s., Kraków, Olimpjada.
Szpinak Marja, Warszawa, Halka.
Schwalbendorf Emanuel, Warszawa, H. p. Gew.
Schildhorn Henryk, Lwów, Witkiewicza 4.
Szafraniec Helena, Kraków, Kasprusie 30.
Szellerowa Cecylja, Warszawa, Walówka.
Szuster Jan, Bielsko, Curuśka.
Szerlongowa Janina, Warszawa, Złotogłów.
Szenkowa Marja, Warszawa, **Radowid.**
Szmorowska Eugenja, Warszawa, **Kmicic.**
Schubert Józef, Warszawa, Jurand.
Szkolnik Moryc, Warszawa, w górach.
Schulde Albert, Łódź, **Biały Dom.**
Szymonowicz Tad., Stanisławów, Warszawianka.
Sztajnduchert Nelly, Mszczonów, Albion.
Szorówna Elżbieta, Warszawa, Cieszynianka.
Szermer Czesław, Warszawa, Oaza.
Schütz Azderban Herman, Lwów, Nowot., Zwijacz
Szajer Blima z c., Będzin, Nowot., St. Zwijacz.
Szarkowska Walerja, Warszawa, Czerw. Krzyż.
Szymankiewicz Helena, Warszawa, **Borek.**
Sztajnkalk Irena, Warszawa, Diana.
Schuster Iser Hersch, Borysław, Ruczaj.
Schmidt Engelbert, Wełnowiec, Morskie Oko.
Szperling Abram, Płock, Zdrój.
Szwarcbaum Adolf, Sosnowiec, Zdrój.
Schildhorn Edmund, Lwów, Witkiewicza 4.
Szpilfogel Anna, Warszawa, **Maraton.**
Szajnowski Edward, Katowice, Ciszynianka.
Sztamka Adam z ż., Cz. Dunajec, H. p. Gewontem.
Szpirówna Stefanja, Lublin, Palace.
Szwadron Dr. Maurycy, Łódzkie, Gencjana.
Schoenwetter Dr. Henryk, Kraków, **Maraton.**
Starzeńska hr. Elżbieta, Lwów, **Konradówka.**
Stempel Aller Jakób, Kraków, Morskie Oko.
Stachowski Leon, Warszawa, Palace.
Stamberger Jadwiga z r., Biała, Ermitage.
Stankiewiczowa Alina z c., Warszawa, Oaza.
Steinberger Aron, Kraków, Zagórze.
Strumpfan Róża, Warszawa, Ruczaj.
Stefańczyk Wawcław, Warszawa, San. Wojskowe.
Stemler Józef, Warszawa, Modrzejów.
Strońska Irena, Warszawa, Swoja.
Stenslówna Zofja, Lwów, Bałamutka.
Steiner Dr. Antoni, Budapest, Stamary.
Stiel Herman z ż., Kraków, Morskie Oko.
Staszkiewiczówna Flicja, Warszawa, Oaza.
Stickstielowa Helena z c., Kraków, Mała.
Stratilato Zofja, Niwka, **Henka.**
Straszewicz Tadeusz z s., Warszawa, Imperial.
Styburski Wiktor, Poznań, Bank Polski.
Stańczyk Stefanja, Warszawa, Wojciechowo.
Stattlerowa Jadwiga, Zawiercie, Bajadera.
Trampler Wojciech, Warszawa, Carlton.
Twaróg Witold, Pszczyna, H. Sport.
Tauberówna Rysia, Lwów, Piast.
Tramecourt Zofja, Lublin, Ogrodowa 4.
Taborski Józef, Toruń, Jurand.
Tamm Helena, Katowice, Warszawianka.
Tkaczyk Wincenty z ż., Katowice, Morskie Oko.
Teitelbaum Mirjam, Rzeszów, Dworek.
Trzebicka Dr. Stefanja, Kraków, Oaza.
Trzęsiński Józef, Warszawa, Curuśka.
Trepka Janusz, Piotrków, Sanitas.
Teitelbaum Efroim, Kraków, **Wersal.**
Terenkoczy Dr. Władysław, Katowice, Cieślówka.
Trippenbach Zofja, Warszawa, **Złoty Róg.**
Tojza Czesław, Poznań, San. Wojskowe.
Tomaszewska Małgorzata, Katowice, Palace.
Tokarzewski Michał, Kalisz, Margot.
Trojanowski Franciszek, Bydgoszcz, Lalka.
Tombiński Konrad, Kraków, Morskie Oko.
Tobiczyk Saysse Dr. Kaz. z r., Kraków, Wierchy.
Troczyński Roman, Wiedeń, Marilor.
Troczyński Dr. Stefan, Kraków, **Marilor.**
Turteltanlaf Wurma, Oświęcim, Dworek.
Turska Stanisława, Częstochowa, Albion.
Tuszewski Dr. Stan. z r., Poznań, Lipowy Dwór.
Turzański Józef, Lenin, Wrzos.
Turyczyn Władysław z ż., Warszawa, **Śnieżka.**
Turkowski Marjan, Słonim, **Śnieżka.**
Turkowa Stanisława, Kraków, Morskie Oko.
Tymoszukówna Kazimiera, Sosnowiec, **Savoy.**
Tymoszukówna Halina, Sosnowiec, **Savoy.**
Tyszer Marja z s., Łódź, **Savoy.**
Tykociński Stanisław, Warszawa, **Renaissance.**
Tyczka Franciszek, Bochnia, H. p. Gewontem.
Uberman Szaja, Warszawa, Dworek.
Urbański Stefan, Ruda Pabj., Kamila.
Ulbrich Dorota, Kraków, Bel Ami.
Urbańczyk Dr. Jan, Katowice, **Stamary.**
Ulatowski Witold, Radom, Jasna Pani.
Viroux Emma, Warszawa, Wojciechowo.
Viroux Elżbieta, Warszawa, Wojciechowo.
Vieveger Rufin, Puławy, Lalka.
Vogtman Jan, Warszawa, Zacisze.
Veterli Dr. Robert, Katowice, Bristol.
Wasser Panczenko, Kalisz, Olimpjada.
Wagner Władysław, Stryj, Kresy.
Waszkowska Jadwiga, Równe, San. Wojskowe.
Wasilewska Antonina, Grodno, Asłanówka.
Wawrzynkowski Wład., Sieradz, St. Polana 17.
Wzacny Zenon, Kobryń, Palace.
Wach Henryk z ż., Kraków, Palace.
Waśniewska Irena, Warszawa, San. Wojskowe.
Wasilewski Tadeusz, Warszawa, H. p. Gewontem.
Wawrykiewicz Zdzisław, Warszawa, Jurand.
Wadowski Adam, Kraków, Zacisze.
Waśkiewicz Jan z r., Żyrardów, Bristol.
Wagnerowa Łucja, Pawłów, Żychoniówka.
Walter Miecz. z r., Kraków, Czernichowianka.
Wańkowicz Jadwiga, Warszawa, **Obrochtówka.**
Władyga Stanisł., Werbkowice, Dom Prac. Sam.
Wajs Otylja z s., Warszawa, **Mirabella.**
Wątróbska Ada, Warszawa, **Złoty Róg.**
Wassertheil Małgorzata, Katowice, Trzy Róże.
Wesołowski Wincenty, Warszawa, **Wersal.**
Weintraub Zofja, Łódź, Beskid.
Weissblum Jan, Łódź, Cieślówka.
Weisberg Abraham, Radom, Zagórze.
Wajnfeld Hudka, Krosno, Janina.
Werner Danuta, Warszawa, Bristol.
Weryho Władysław, Warszawa, Jurand.
Weilhammer Anna, Wiedeń, Krupówki, Roj.
Westreich Maurycy, Kraków, Wanda.
Weinberg Jadwiga, Lwów, Warszawianka.
Wegner Herman, Ostarzewo, Bristol.
Weilówna Hanka, Łódź, Bank Polski.
Weber Jerzy, Kraków, **Szałas.**
Wrzesień Józef z ż., Gdynia, **Wersal.**
Wesołowski Stanisław, Warszawa, Asłanówka.
Wegnerówna Helena, Warszawa, **Złoty Róg.**
Wiernik Róża, Łódź, Granit.
Wilkomir Berta, Wilno, Uciecha.
Wielowieyski Tadeusz z ż., Toruń, **Wersal.**
Wittmanówna Ida, Lwów, Piast.
Wierzcholska Weron., Kórnik, Murowanica Kuźn.
Wilk Wiktor, Janów, Lalka.
Wilczkiewicz Antoni, Jarosław, Janówka.
Wieliki Henryk, Warszawa, Anastazja.
Wilk Władysław, Krosno, Lotos.
Wilczyński Józef, Warszawa, Lalka.
Wilder Markus, Wieliczka, Poznanianka.
Widawski Karol, Pabjanice, Atlas.
Wiśniewski Wacław, Poznań, **Wersal.**
Wistreich Stefanja z s., Kraków, Curuśka.
Wścieklica Bolesław, Warszawa, Zawory.
Winawer Irena, Warszawa, **Renaissance.**
Wiślińska Władysława, Warszawa, Zakł. św. Józ.
Winiewska Irena, Król. Huta, Cieszynianka.
Wieruska Eugenja, Kraków, **Wersal.**
Wścieklica Mieczysław, Łódź, Sienkiew., Gałek.
Wiślicki Natan, Łódź, Gencjana.
Więckowski Aleksander, Warszawa, Wojciechowo
Więckowska Dr. H. z r., Warszawa, Wojciechowo.
Wiza Witold, Poznań, Jurand.
Wójcikówna Julja z ojc., Radom, **Przedświt.**
Wróblewska Lidja, Lwów, Czerw. Krzyż.
Woźniak Wojciech, Kraków, Złotogłów.
Wróblewski Czesław, Mazity, **Leśniczanka.**
Wolpert Marja, Stryków, Przedwiośnie.
Wojtyczek Stanisław, Kraków, Lotos.
Wojciechowska Stan., Będzin, Naucz. Dom Zdr.
Wróblewski ks. Bolesł., Częstochowa, Księżówka.
Wojciechówna Bron., Król. Huta, Oleńka.
Wdowicki Mieczysław, Lwów, Szkolna, Ladzi.
Wozdecki Adam z ż., Warszawa, Sienkiew., Gałek.

Zakład Kosmetyki Lekarskiej i elektrolecznictwa

Dr. Szymona Papiera

b. lekarza kliniki prof. Fingera w Wiedniu
specjalisty chorób skórno-wenerycznych
Djatermja, lampa kwarcowa, elektryzacja, kaustyka.

LECZENIE ŻYLAKÓW

ul. Kościeliska 2 .·. Tel. 449

Wożewodzki Jerzy, Ostrów, Arwa.
Wojciechowski Władysław, Warszawa, Lalka.
Wrońska Zofja, Kraków, Wacława.
Wójcik Bolesław, Warszawa, Kosodrzew.
Wolf Hela, Stanisławów, Zdrój.
Wróbel Jan, Poznań, **Przedświt.**
Wolski Miecz. z ż., Warszawa, Za Strug., Karpiel.
Woźniak Helena z r., Poznań, Włodka.
Wroniewicz Dr. Tad. z r., Kraków, H. p. Gewont.
Wyleżyńska Marja, Warszawa, Poznanianka.
Wyderka Kazimierz, Warszawa, San. Wojskowe.
Wysocki Ludwik, Kąty, San. Wojskowe.
Wysocka Halina, Kowno, Kosodrzew.
Wysocka Leokadja, Lwów, Zbyszko.
Zwaryczowa Kamila, Toruń, San. Wojskowe.
Zaleski Jelita Marjan, Grudziądz, Jordanówka.
Ząbkiewiczówna Helena, Czermno, Sercanki.
Zakrzewska Marja, Busko, Krywań.
Zakrzewski Zdzisław z r., Koszuty, Bristol.
Zawisza Jerzy, Skierniewice, Morskie Oko.
Zantman Melanja z c., Warszawa, Witkiewicza 20.
Zawiejski ks. Józef, Łódź, Księżówka.
Zawadzki Wojciech Bol., Katowice, **Maraton.**
Zaborowski Stefan z ż., Warszawa, **Belweder.**
Zaleska Wanda, Nowy Dwór, **Sienkiewiczówka.**
Zawisza Jerzy, Skierniewice, **Sienkiewiczówka.**
Zawadzki Aleksander z r., Warszawa, Biała Róża.
Zasacka Bogna, Warszawa, **Stamary.**
Zaczkowska Marja, Warszawa, **Victoria.**
Zabrodzki Michał, Łuck, Czerw. Krzyż.
Zagórna Jadwiga z c., Wacława.
Zalewska Michalina, Warszawa, **Maraton.**
Zapiórkiewicz Marja, Warszawa, **Maraton.**
Zaranówna Wład., Lipiny, Cieszynianka.
Zaleski Jacek, Warszawa, Otok.
Zegartowski Dr. Jan, Suersza, Oaza.
Zimerman Maks, Krynica, Kresy.
Zdziechowska Franciszka, Łódź, **Stamary.**
Ziegler Paulina z c., Mysłowice, Palace.
Zieleniewski Tadeusz, Inowrocław, H. Sport.
Zieleniewicz Franciszek, Hel, Aida.
Zdziechowska Franciszka, Łódź, **Kmicic.**
Zieliński Tadeusz, Kraków, **Śnieżka.**
Ziemecki Stanisław, Warszawa, Imperial.
Zieleniewska Paula z cc., Trzebinia, Jasny Domek.
Zieleniewski Marjan z s., Trzebinia, Jasny Domek.
Zilsówna Irena, Kraków, Mascotte.
Ziółkowski Tadeusz, Poznań, Znicz.
Zbroja Władysław, Kraków, H. Europejski.
Zopoth Dr. Stanisław, Kraków, Morskie Oko.

Piwo żywieckie

Specjalność: — **Porter i „Ale".**
Repr. St. Karpowicz i Syn, Zakopane.

Złowodzki Mieczysław, Śląsk, **Radowid.**
Zubrzycki Wacław, Warszawa, **Maraton.**
Zymelman Justyna, Warszawa, Janina.
Zygnerska Anna, Warszawa, Przystań.
Żywocki Wacław, Warszawa, Turnia.
Żukowski Józef z ż., Warszawa, Dom Prac. Sam.
Żołnierkiewicz Antoni, Nowogródek, Czerw. Krzyż.
Żarnecka Anna, Cieszyn, Warszawianka.
Żelechowska Szyja, Włocławek, Zdrój.
Żochowa Marja z c., Poznań, Włodka.
Żabkiewiczówna Marja, Warszawa, **Belweder.**
Żymierski Józef, Dęblin, **Kmicic.**
Żółtowski Karol, Warszawa, **Złoty Róg.**

Lista gości z dnia 5 lutego 1931.

Aprahamian der Bedros, Warszawa, **Palace.**
Adamowski Zdzisław, Słupca, Naucz. Dom Zdr.
Art Dawid, Przymślany, Dom Inwalidów.
Ajenberg Izrael, Warszawa, Zagłoba.
Baranowicz Tadeusz, Warszawa, Palace.
Bański Fryderyk, Kraków, H. Europejski.
Banasiak Józef z ż., Warszawa, Murań.
Barańska Franciszka, Łódź, Żywcz., Jan Karpiel.
Bratus Ignacy M., Wilno, Polanka.
Bartkowiak Rozalja, Poznań, Warszawianka.
Bramberowicz Tadeusz, Łódź, H. p. Gewontem.
Brzezicki Bolesław, Gulbiny, Carlton.
Bettey Jerzy, Warszawa, Biały Dworek.
Bielawski Hieronim, Brzeski, Naucz. Dom Zdr.
Białkowski Kazimierz, Warszawa, Asłanówka.
Billówna Marja, Lwów, Warszawianka.
Bigoszówna Anna, Kraków, Sobczakówka, Jochym.
Boczonówna Wanda, Krosno, Oleńka.
Bohdanowicz Marja, Wilno, **Marilor.**
Broszkiewicz Karol z ż., Warszawa, Oaza.
Borzykowska Ewa z c., Będzin, Granit.
Borowicz Czesław, Warszawa, Zakł. św. Józefa.
Bojarski Czesław, Katowice, Irusia.
Bolesławicz Marjan, Kraków, **Sienkiewiczówka.**
Bloch H. z ż., Warszawa, Orawa.
Boszko Czesław, Jastrząb, Polic Dom Zdr.
Blochówna Władysława, Łódź, Stella.
Borkowski Jan, Opoczno, Ryś.
Bukiet Zdzisław, Warszawa, Oleńka.
Busch Dorota, Warszawa, Mazowiecka.
Burzyńska Janina, Gniezno, **Leśniczanka.**
Budyłowski Władysław, Świecie, Orlątko.
Byszkowicz Dawid, Biała Podl., **Wersal.**
Cichoniówna Sabina, Kraków, Pyszna.
Cichocka Zofja z c., Warszawa, Biały Dworek.
Chęcińska Marja, Lublin, Tanwja.
Chylewski Jerzy, Warszawa, Janówka.
Chlewicki Jan, Warszawa, Bratnia Pomoc.
Choromański Aleks., Warsz., Harenda, Kasprowicz.
Chartomkówna A., Kraków, Harenda, Kasprowicz.
Cholewicki Janusz, Warszawa, Krystyna.
Chrzanowska Janina, Warszawa, Rzymianka.
Czechowiczówna Zofja, Kraków, Zacisze.
Czoska Antoni, Gdynia, Oleńka.
Czyżowski Artur, Kraków, Jordanówka.
Cyżowska Marja, Sidzina, Jordanówka.
Czyścikówna Helena, Król. Huta, Smereków.
Czonowa Katarzyna, Grodzisk, **Sienkiewiczówka.**
Dawidowski Stefan, Poznań, **Maraton.**
Drzewiecki Zdzisław, Warszawa, Szpital Klimat.
Drelichowska Stanisława, Piastów, Warszawianka.
Drzewiecka Wanda, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Dobrowolska Irena, Dąbr, Górn., Janówka.
Doboszyńska Marja z siostrą, Tarnów, Arwa.
Dobkowska Czesława, Chełm, Sanato.
Dutkiewicz Helena, Warszawa, Markiza.
Dylong Łucja, Poznań, Bystre, Mohyła.
Dyrr Henryk, Warszawa, H. p. Gewontem.
Erman Józef, Warszawa, Nosal.
Erenberg Wacława, Warszawa, Nosal.
Fajertag Janina, Łódź, Jasna Pani.
Fajwlewicz A. z s., Łódź, Mery.
Fiszer Maurycy z ż., Łódź, Diana.
Friedberg Michał, Warszawa, Albion.
Friedrich Anna z s., Łódź, Stella.
Fogel Franciszka, Łódź, **Wersal.**
Fogel Szymon, Łódź, **Wersal.**
Greulichówna Marja, Podbrodzie, Imperial.
Gerlicz Wiesław z ż., Łódź, Carlton.
Geszwind Chana, Warszawa, Ruczaj.
Gayer Róża, Warszawa, Oaza.
Grabiński Zygmunt, Warszawa, Nosal.
Glattman Aron z c., Łódź, Zagłoba.
Gabryszewski Stanisław, Bursztyn, Pod M. Boską.
Grätzer Ewa, Kraków, Przystań.
Gantier Marja, Warszawa, Imperial.
Gładzik por., Warszawa, Margot.
Gliwic Tadeusz, Warszawa, Jordanówka.
Gliszczyńska Stefanja, Warszawa, Władysławka.
Gołaszewska Romana, Turek, Przemyślanka.
Głogowska Janina, Tyszowce, Markiza.
Grodzka Helena, Ostrzeszów, Sanato.
Górski Jan, Kraków, Albatros.
Gottliebowa Antonina, Kraków, Strzecha.
Grün Jakób, Pod Gubałówką.

Bibljoteka publiczna
i wypożyczalnia
KRUPÓWKI, Dworzec Tatrzański

Zawiadamiam, że od 1 lutego r. b. pracuje w moim ZAKŁADZIE STOMATOLOGICZNYM w Zakopanem, przy ul. Witkiewicza, willa „BAŚKA", pod moim kierunkiem p. dr. med. **Krogulecka-Borysiewicz,** uczenica prof. U. J. K. we Lwowie, dra S. Cieszyńskiego.

Dr. Tadeusz Mischke.

Guttowa Janina, Chełm, Pod Gubałówką.
Gutman Marja, Będzin, Piast.
Glugler Eugenjusz, Łódź, **Wersal.**
Hada Józefa, Warszawa, Nosal.
Hadrian Erna, Pabjanice, Adela.
Hemplowa Natalja, Warszawa, Jasna Pani.
Heybowiczowa Walentyna, Warszawa, **Stamary.**
Hoffmanówna Eugenja, Warszawa, Kresy.
Huczyńskie Helena i Łucyna, Przeworsk, Cz. Krzyż.
Iwaszowa Konstancja z c., Równe, **Leśniczanka.**
Januszówna Zofja, Dąbr. Górn., Janówka.
Janusik Juljana, Warszawa, Mazowiecka.
Janiszewski Paweł, Warszawa, **Stamary.**
Jakłoń Ignacy z ż., Łódź, H. p. Gewontem.
Jasińska Jadwiga, Międzyrzec, **Obrochtówka.**
Jaroszek Eleonora, Lublin, Tadzikówka.
Jędrzejewska Irena z c., Wieluń, Baszta.
Joel Julja i Juljan, Warszawa, Amazonka.
Klatt Marja z r., Łódź, Żywcz., Jan Karpiel.
Krahelski Stanisław, Zaleszczyki, Janówka.
Klabiński Wiktor, Pawłowice, Krokus.
Krause Anna, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Kacperski Kazimierz, Warszawa, Jordanówka.
Karnicki Wacław, Głębokie, Szpital Klim.
Karczewski por., Warszawa, Margot.
Kantorowicz Dorota, Łódź, Strzecha.
Krawczyk Jan, Warszawa, Ermitage.
Krell Jehuda, Warszawa, Kościeliska 61.
Kędziorówna Janina, Inowrocław, Modrzejów.
Kiełtoń Feliks, Libusza, Dom Inwalidów.
Kieszkowska Wanda, Ozorków, Albatros.
Kwolek Henryk, Kraków, Janka.
Kobendrówna Wanda, Łódź, Janówka.
Kosieka Lala, Gniezno, Iwonka.
Knollerówna Edyta, Kraków, Zagórze.
Kosińska Szymańska Irena z s., Warszawa, Oaza.
Kokorniakówna Anna, Poznań, Warszawianka.
Kołodziej Józef, Lwów, Modrzejów.
Kuchterowa Marja, Wilno, Iwonka.
Kruszewska Czesława z c., Warszawa, Jasna.
Kruszewski Wacław, Lublin, Bank Polski.
Kułakowska Helena, Warszawa, Nosal.
Kuleszyńska Irena, Warszawa, Nosal.
Kulczykowski por., Warszawa, Margot.
Kubiak Kazimierz, Żory, Zochna.
Krzymuska Izabella, Falbocz, Imperial.
Landau Henryk, Warszawa, Orawa.
Lasicki Stefan, Gdańsk, H. p. Gewontem.
Lewin Stefanja, Warszawa, Eldorado.
Leszczyński Wojciech, Sobieszyn, **Sienkiewiczówka.**
Lipska Zofja, Bielsko, **Sienkiewiczówka.**
Laba Tadeusz, Lwów, Imperial.
Łabęcka Olga, Lwów, Imperial.
Łaparewicz Jan, Zamość, Ostoja.
Łagoda Matylda, Poznań, H. p. Gewontem.
Łuciów Stanisław, Busk, Modrzejów.
Makulska Emma, Lwów, H. Europejski.
Małkiewiczowa J., Częstochowa, „Janka", Bystre.
Majcherówna Aniela, Biertułtowy, Naucz. D. Zdr.
Markiewicz Marja, Warszawa, Polanka.
Masterówna Ewa Janina, Kraków, Olenka.
Matracka Jadwiga, Warszawa, Nosal.
Maliniak Sabina, Warszawa, Piast.
Maksymowicz Stanisław, Gdańsk, Sport.
Mermelstein Nechelaj z s., Przemyśl, Szczęsna.
Mędrzycka Franka, Warszawa, Zagłoba.
Mestel Werner z ż., Katowice, Poznanianka.
Medyński Stanisław, Poznańskie, **Stamary.**
Melzer, Lwów, Gewont.
Mickiwiczowa Zofja, Dokwińskie, Bór.
Mizes Basia, Łódź, Granit.
Mikołajczyk Janina, Warszawa, Sanato.
Mizes Rudolf, Lwów, Gewont.
Mianowska Janina z córką, Kraków, Jerzewo.
Mrozowski Izydor, Kraków, H. Europejski.
Mordkowicz Jakób z rodz., Warszawa, **Maraton.**
Muszyński Janusz, Jarosław, Janówka.
Muck J., Warszawa, Władysławka.
Myszkowski Bolesław, Warszawa, Carlton.
Należyta Jadwiga, Warszawa, Nosal.
Necheles Mermelsteinowa B. z s., Przem., Szczęsna
Neumann Ernest, Warszawa, **Sienkiewiczówka.**
Niesman Salomon, Warszawa, **Staszeczkówka.**
Niemyska Janina, Chełm, **Stamary.**
Niesiołowski Stefan, Włocławek, **Wersal.**
Nowakowa Marja, Wolsztyn, Bór.
Nowicka Natalja z rodz., Toruń, Asłanówka.
Nowak Jan, Domysławek, Dom Zdr. O. Ż.
Nowińska Eugenja z s., Warszawa, Przystań.
Ornasówna Anna, Katowice, Iwonka.
Olszowska Stanisława, Tarnów, **Leśniczanka.**
Obrębska Jadwiga, Warszawa, Carlton.
Obertyński Józef, Lwów, Otok.
Oczykowski Feliks, Warszawa, Orion.
Queck Halina, Poznań, Władysławka.
Płachta Andrzej, Warszawa, Margot.
Paszuba Edward, Szargociniec, Warszawianka.
Paulówna Eugenja, Łódź, Adela.
Piątkiewicz Stefan, Warszawa, Krupówki 89.
Pintowski Dr. Felicjan z ż., Warszawa, **Szałas.**
Pniewscy J. i B. z c., Warszawa, Żychoniówka.
Pietrowska Janina, Lubliniec, Zakład św. Józefa.
Pilszak Mieczysław, Lwów, Warszawianka.
Pietruch Henryk, Oszmiany, Sanato.
Pieńkowska Eugenja, Warszawa, Oaza.
Proć ks. Józef, Gródek Jagiell., Jasna.
Poncyljusz Wanda, Warszawa, Tanwia.
Popławski Józef, Warszawa, Zakrzówek.
Podwińska Elżbieta, Warszawa, **Savoy.**
Popielska Wanda, Lwów, Czerw. Krzyż.
Pruszewicz Marjan, Inowrocław, **Zochna.**
Rzeszotarska Anna, Lublin, Przedwiośnie.
Remiszewski Kazimierz, Warszawa, Nosal.
Rewerska Marja, Warszawa, Jordanówka.
Rozenberl, Tarnów, Staszeczkówka.
Rosenblatt Irena, Łódź, H. M. Oko.
Rosenblatt Matylda, Łódź, Przełęcz.
Rogowski Jan, Lublin, Cz. Krzyż.
Rutkowski Wincenty, Jarosław, Janówka.
Rousseau Stefan, Warszawa, Przedwiośnie.
Russakowska Józefa, Warszawa, Warszawianka.
Rugor Reinhold, Kraków, Warszawianka.
Rudzka Walentyna, Warszawa, Boruta.
Ryszka Franciszek, Łódź, **Stamary.**
Sawicka Marja z c., Tarnów, Zośka.
Sadowska Irena, Warszawa, Nosal.
Skałłowa Anna, Nisko, **Leśniczanka.**
Sierakowski Stanisław, Jarosław, Janówka.
Śliwińska Halina, Lwów, Anastazja.
Sienkowska Stanisława, Warszawa, Nosal.
Spiewakówna Bronisława, Zawiercie, **Leśniczanka.**
Siwiec Józef, Brześć n/B. Polic. Dom Zdr.
Srokowski Włodzimierz, Radom, **Leśniczanka.**
Sobczyński Dr. Stefan, Kalisz, **Stamary.**
Sumacherówna Anna, Łódź, Oaza.
Suska Zofja, Warszawa, Modrzejów.
Spyrzyńska Edmunda, Grodziec, Nosal.
Szubakiewicz Jadwiga, Warszawa, Hotel M. Oko.
Szemiotówna Felicja, Warszawa, Kosówka.
Szymańska Kosińska Irena z s., Warszawa, Oaza.
Schibowa Zofja z r., Warszawa, Mazowiecka.
Schwotze Witold, Warszawa, Pająkówka.
Szypulska Stanisława, Kraków, Warszawianka.
Schwarzwald Franciszek, Warszawa, Orawa.
Szlichert Zofja, Warszawa, Oaza.
Szelągowska Anna, Warszawa, Skaut.
Szapiro Dora, Pińsk, Maryśka.
Szumacherówna Anna, Łódź, Soplicowo.
Stępień Jan, Piotrków, Tanwia.
Stępniowa Wiktorja, Dobra, Naucz. Dom Zdr.
Stanuch Władysław, Śląsk, Kosówka B.
Stalska Zofja, Warszawa, Markiza.
Stalpińska Zofja, Warszawa, San. Dr. Łotockiego.
Starke Szymon, Sosnowiec, **Stamary.**
Sterański Adam z r., Kraków, Albatros.
Twaróg Witold, Pszczyna, Lotos.
Tańska Genowefa, Warszawa, Nosal.
Tenzer Anna z r., Kraków, Przystań.
Teska Antonina, Katowice, Stella.
Thoan van Thran, Paryż, Iwonka.
Tomczyk Andrzej, Ostrów. Wlkp., Krokus.
Thornowa Karola z c., Kraków, Piast Sienkiew.
Thorn Stefanja, Kraków, Piast.
Tomaszkiewicz Piotr, Proszowice, Ermitage.
Tyszka Ks. Edward, Pruszków, Księżówka.
Ulasiński Mieczysław z ż., Sosnowiec, Arwa.
Urbach Bejla z s., Jędrzejów, Skibówki 17.
Vorschirm Chaim, Tarnów, Staszeczkówka.
Wasserman Emma, Kraków, Witkiewicza 26.
Warchał Stefan, Warszawa, Bank Polski.
Wajcmann Chana, Warszawa, Nosal.
Warkotsch Dr. G. z ż., Katowice, Poznanianka.
Wacek Aleksander, Katowice, Atlas.
Wąs Stefan, Będzin, Soplicowo.
Wieliczko Zygmunt, Stawatycze, Naucz. Dom Zdrowia.
Wieczorkowska Anna, Łódź, Siemianówka.
Wierzbicka Marta, Puławy, Zamieć.
Wiśniewska Irena, Płock, Poznanianka.
Winter Mieczysław, Warszawa, Biały Dworek.
Winklerówna Janina, Pobiedziska, Czerw. Krzyż.
Wroniecki Antoni, Poznań, Hotel M. Oko.
Wodelski Jan, Lublin, Bank Polski.
Wójcikowa Antonina, Lwów, **Leśniczanka.**
Wolkowiński por., Warszawa, Margot.
Wołowska Halina, Warszawa, Markiza.
Woźniakówna Jadwiga, Kowel, Sanato.
Wróblewska Marja, Lwów, Tanwia.
Wołoszynówna Józefa, Kraków, Cz. Krzyż.
Wujcówna Klara, Bydgoszcz, Ermitage.
Zawadzki Bolesław, Warszawa, H. Europejski.
Zasadzka Bogna, Warszawa, Boruta.
Zamkowski Marek z ż., Brześć n/B., Hotel M. Oko.
Zawadzki Wiktor, Poznań, Hotel M. Oko.
Zaczkowska Danuta, Warszawa, Nosal.
Zawadzka Lubomira, Poznań, Żychoniówka.
Zajączkowski Michał z ż., Wilno, Stefanówka.
Zajdler Hanna, Sosnowiec, Strzecha.
Zoch Marceli, Poznań, Zośka.
Zurek Krystyna, Warszawa, Nosal.
Zurek Halina, Warszawa, Nosal.
Żółciński Aleksander z ż., Warszawa, Cis.
Żmudziński Witold, Poznań, Warszawianka.
Żeliński Karol z ż., Grodkowice, **Stamary.**
Żaczkowska Danuta, Warszawa, **Victoria.**

„Wielkopolanka"

Pensjonat — Bulwary Słowackiego.
Pokoje komfortowe, kuchnia zdrowa, garaż, ogród — Telefon nr. 623.

Ceny przystępne.

Świeży norwegski **TRAN**

najlepszej marki „Holm Gold-medal" (prawie bez smaku i zapachu) w oryg. flaszkach i na wagę

poleca: III APTEKA w ZAKOPANEM

Mra B. Masłowskiego

ul. Chramcówki (obok dworca) Tel. Nr. 246.

Poszukuję posady sekretarki

wyjadę zagranicę z osobą chcącą prowadzić pensjonat. Znam francuski, angielski, prowadzę auto. Oferty: pod „Urzędniczka" do administr. tyg. „Zakopane" w m.

Składnica towarowa

właścicieli hoteli, pensjonatów i restauracji

W ZAKOPANEM

Spółdzielnia
Skład artykułów pierwszej potrzeby
Hurt i detal

zawiadamia o wydatnej zniżce cen, o czem każdy przekonać się może przy zakupach.
Telefon 308.

Za darmo

udzielam każdej pani dobrych porad przeciw

upławom

Każda pani się zadziwi i będzie mi wdzięczna.

Anna Gebauer, Stettin

80 H. Friedrich-Ebertstr. 105
(Niemcy). Dołączyć na portorja.

INFORMATOR

Adwokaci:

Dr. Stanisł. Aulich, Krupówki 45, tel. 447 — naprzeciw M. Oka, za „Bazarem Polskim".

Dr Józef Bulanda, ul. Ogrodowa, Willa „Jaśka" za pocztą, tel. 407.

Dr Józef Diehl, delegat Izby adwokackiej, ul. Sienkiewicza, willa „Chochlik", tel. 417, przyjmuje od 4—6 po południu.

Dr Bertold Fass, ul. Krupówki 27, dom Fr. Bachledy Curusia, tel. 404.

Dr Franciszek Kowalski, Krupówki, dom J. Krzysia. Tel. 356.

Dr. I. Krittenstein, ul. Krupówki 39, tel. 343.

Dr. Stanisław Wierzbicki, ulica Kościuszki, dom B. Rajskiego, tel. 245.

b) Dział ogłoszeniowy:

Apteki:

„Pod Opatrznością Boską", ul. Witkiewicza.
III Apteka, B. Masłowskiego, Chramcówki, tel. 246
Najstarsza Apteka „Pod Białym Orłem", F. Tabeau, Krupówki, obok Trzaski.

Banki:

Bank Podhalański — Spółdzielczy, ul. Krupówki — własny gmach, vis a vis Poczty, tel. 401.

Biura sprzedaży wil i parcel:

J. Kubiński, Krupówki 27, tel. 397.
T Siemianowski, obok poczty, tel. 327.

Fotograficzne Zakłady:

H. Schabenbeck, Krupówki 57. Tel. 136. Przyjmuje roboty amatorskie. Skład przyborów.

Kolektury losów.

Kolektura loterji państw., Krupówki 25, H. Still.

Krawcy:

Zakład krawiecki „Sport", Krupówki 49, dom Cukra. — Prasowanie, reperacja, nicowanie i czyszczenie.
Ludwik Willinger, Krupówki 51, w podw., tel. 548.

Masarnie.

Józef Galica, fabryka wyrobu wędlin, sprzedaż wędlin i mięsa pierwszej jakości. Krupówki, naprzeciw kościoła. Tel. 363.

Br. Nosal, wędliniarnia i wyrąb mięsa, Krupówki 28 obok „Orbisu", tel. Nr. 286.

Opony, smary i akcesorja samochodowe.

„Hydropol", Zakopane, Kościuszki, H. Europejski.

Pamiątki, zabawki, art. sport.:

Pracownia art. rzeźb T. Wieczorka, ul. Jagiellońska, willa „Szopenówka".

Piekarnie.

Elektromech. piekarnia i cukiernia Wł. Daniec, ul. Kościeliska, tel. 357.

Rowery, gramofony i płyty.

„Hydropol", Zakopane, Kościuszki, H. Europejski.

Cena ogłoszeń.

Za wiersz milimetrowy na I-ej stronie 60 gr, w tekście 45 gr, na ostatniej stronie 30 gr. Przy ogłoszeniach serjowych stosowne rabaty.

Adres Redakcji i Administracji: Zakopane — Składnica Gremjum pensjonatów, ul. Witkiewicza, **telefon Nr. 581.**

Wydawca: Maksymiljan Skibiński. Zakopane. — Redaktor naczelny i odpowiedz.: Dr. Józef Żychoń, Zakopane. Drukarnia Pawła Mitręgi w Cieszynie.